Nr. 593 / 2015 04 20 – 2015 05 20

KAUNO PREKYBOS, PRAMONĖS IR AMATŲ

Rūmų žinios

Tel.: informacija – (8 37) 22 92 12, renginiai – (8 37) 20 34 83, profesinis rengimas – (8 37) 20 66 79, sertifikatai – (8 37) 22 96 15, el. p. chamber@chamber.lt

Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmai imasi iniciatyvos įamžinti verslo istoriją

Audronė Jankuvienė,
Kauno PPA rūmų
viešųjų ryšių vadovė

Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmai ėmėsi ambicingo projekto: sukurti mieste unikalią verslo istorijos įamžinimo erdvę, kurioje būtų įprasminta verslo reikšmė valstybės raidai ir visuomenės gerovei.

Rūmų klubo „Verslas Kaunui“ (Benjamino Žemaičio, itin daug ir nuoširdžiai dirbusio Zigmanto Dargevičiaus, Genadijaus Laškovo) iškelta ir subrandinta idėja tapo visos rūmų bendruomenės santalkos ir būtinų bendrų pastangų projektu.

2015 m. Kaunui suteiktas Europos paveldo ženklas. Ši aplinkybė skatina vykdyti projektus, puoselėjančius miestą, pabrėžiančius jo išskirtinumus, įtvirtinančius ilgaamžes vertybes.

Artėjant rūmų įkūrimo Lietuvoje 90-mečiui, kuris bus minimas 2015-ųjų birželį, jausdami atsakomybę ir pagarbą istorijai, Kauno PPA rūmai skelbia konkursą sukurti Verslo istorijos įamžinimo erdvę Parodų kalne.

Balandžio 8 d. konkurso idėja, tikslas ir sąlygos pristatytos potencialiems konkurso dalyviams ir žurnalistams.

Kodėl Parodų kalne

Pasak rūmų prezidento Benjamino Žemaičio, prieškario nepriklausomos Lietuvos verslo pamatu ir istoriniu atspindžiu tapo Kauno Ąžuolyno vakarinė teritorija, vadinama Parodų kalnu, kur tarpukario metais vyko Lietuvos žemės ūkio ir pramonės parodos.

Klubo „Verslas Kaunui“ pirmininkas Genadijus Laškovas pabrėžė, kad Pirmosios Respublikos laikotarpiu parodos buvo laikomos didžiuliu įvykiu Lietuvoje, tuo metu tai buvo ir vienintelė rinkodaros priemonė. „Kaune tuo metu gyveno apie 130 tūkstančių gyventojų, o parodą aplankydavo ir 100 tūkstančių žmonių“, – pridūrė G. Laškovas.

Parodų tikslas buvo įvertinti šalies ūkio ir pramonės pažangą, supažindinti su naujovėmis, populiarinti lietuviškas prekes. Kartais Lietuvos žemės ūkio ir prekybos parodos buvo siejamos ir su svarbiais valstybei įvykiais. Ypač iškilmingos jos buvusios 1928 m., švenčiant Lietuvos nepriklausomybės 10-metį, ir 1930 m., minint Vytauto Didžiojo mirties 500-ųjų metų sukaktį.

Nukelta į 5 psl.

Konkurso idėją ir tikslus pristatė Genadijus Laškovas, Benjaminas Žemaitis ir Zigmantas Dargevičius

Projektu susidomėję potencialūs konkurso dalyviai ir klubo „Verslas Kaunui“ nariai

Šioje vietoje numatoma įkurti Lietuvos verslo idėją ir Verslo skverą

Rūmų pozicija: Valstybinės kalbos konstitucinis įstatymas sukels problemų tiek importuotojams, tiek eksportuotojams

Audronė Jankuvienė,
Kauno PPA rūmų
viešųjų ryšių vadovė

Rengiamo Valstybinės kalbos konstitucinio įstatymo (projekto NR. XIIIP-558) nuostatos dėl privalomos dokumentacijos lietuvių kalba paliestų eksportuojančias įmones. Importuotojams taptų sunkiau ir brangiau importuoti prekes, nes jiems reikės pasirūpinti nauju prekių ir paslaugų aprašymu bei dokumentacijos parengimu, įmones. Kils kliūčių užsienio investuotojams, kurie negalės steigti užsienio kapitalo įmonių pavadinimais, susijusiais su tiekiamomis prekėmis ar paslaugomis. O reikalavimas prie prekės ženklo nurodyti bendrinį parduodamų prekių ar teikiamos paslaugos pavadinimą lietuvių kalba praktiškai palies kiekvieną prekybos centrą, paslaugų įmonę, degalinę, netgi kai kuriuos spaudos kioskus.

Tokią poziciją Kauno PPA rūmų iniciatyva pareiškė Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija, išanalizavus šiuo metu LR Seime svarstomo Valstybinės kalbos konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIIIP-558 (toliau – Įstatymo projektas) nuostatas.

Rūmų nuomone, **7 str. 5 d.**, kuriuo numatoma, kad *„valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos buhalterinės, finansinės apskaitos, atskaitomybės ir kitus dokumentus iš Lietuvos Respublikos privačiųjų juridinių ir fizinių asmenų, Lietuvos Respublikoje veikiančių Europos Sąjungos valstybės narėse ar kitose Europos ekonominės erdvės valstybėse įsisteigusių įmonių filialų priima tik lietuvių kalba“*, **10 str. 2 d.** reikalavimas, kad *„rašytinė informacija apie Lietuvos Respublikoje parduodamas prekes (bendrinis pavadinimas, savybės, sudėtis, vartojimo ar naudojimosi būdas, garantijos ir kt.), taip pat rašytinė informacija apie Lietuvos Respublikoje teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus turi būti teikiama lietuvių kalba“*, taip pat **10 str. 5 d.** nuostata, jog *„Prekių ir paslaugų vartotojams ar darbų užsakovams teikiami dokumentai, patvirtinantys pirkimo-pardavimo sutartis arba suteikiantys teisę naudotis prekėmis ar paslaugomis (sąskaitos, kasos kvitai, vartotojo licencijos ir kt.) sudaromi lietuvių kalba“* gali būti kliūtis laisvam prekių ir paslaugų judėjimui Europos Sąjungoje (toliau – ES).

Pažymėtina, kad Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau –ES Sutartis) 26 str. yra reglamentuota, kad ES vidaus rinkoje turi būti užtikrintas laisvas prekių, asmenų, paslaugų ir kapitalo judėjimas. Be to, ES Sutarties 34 straipsniai draudžia tarp valstybių narių kiekybinius importo apribojimus ir visas lygiaverčio poveikio priemones. Šios lygiaverčio poveikio priemonės yra susijusios su kitomis prekybos kliūtimis, tame tarpe ir valstybių pakavimo ir ženklinimo taisyklėmis. ES Teisingumo teismas Dassonville byloje

Nukelta į 2 psl.

ŽEMĖS REFORMOS PROBLEMOS | **3 psl.**

RŪMŲ KLUBAS „INTERJERO ERDVĖJE“ | **4 psl.**

ĮMONIŲ SUKAKTYS | **6 psl.**

KLUBŲ NAUJIENOS | **7 psl.**

Rūmų pozicija: Valstybinės kalbos konstitucinis įstatymas sukels problemų tiek importuotojams, tiek eksportuotojams

Atkelta iš 1 psl.

Nr. C-8/74 yra konstatavęs, kad: *„Visos valstybių narių įvestos prekybos taisyklės, galinčios tiesiogiai ar netiesiogiai, realiai ar potencialiai kliudyti vidaus prekybai Bendrijoje, laikytinos kiekybiniams apribojimams lygiaverčio poveikio priemonėmis.“*

Iš pateikto įstatymo projekto nuostatų akivaizdu, kad kitose ES valstybėse narėse veikiantiems ūkio subjektams sukuriamos papildomos kliūtys pateikti dokumentus tik lietuvių kalba, t.y. įsigaliojus tokioms įstatymo nuostatoms, importuotojams į Lietuvos rinką reiks pasirūpinti nauju produktų/paslaugų aprašymu ir dokumentacijos parengimu išskirtinai tik lietuvių kalba. Dėl to importuoti iš kitų ES valstybių narių prekes taps sunkiau ir brangiau nei realizuoti vietos gaminius, kurie dokumentus ir informaciją apie produktus teiks iš karto lietuvių kalba. Taigi ES valstybės narės importuotojos susidurs su akivaizdžia papildoma finansine našta.

Taip pat pažymėtina, kad nors ES Sutarties 36 str. yra numatytas išsamus nuo 34 ir 35 str. nukrypti leidžiančių nuostatų sąrašas, kuriame yra reglamentuota, jog *„34 ir 35 straipsnių nuostatos nekliudo taikyti prekių importo, eksporto ar tranzito draudimų arba apribojimų, jei jie yra pateisinami visuomenės dorovės, viešosios tvarkos arba visuomenės saugumo, žmonių, gyvūnų ar augalų sveikatos bei gyvybės apsaugos, nacionalinių meno, istorijos ar archeologijos vertybių apsaugos bei pramoninės ir komercinės nuosavybės apsaugos sumetimais. Tačiau tokie draudimai arba apribojimai neturi tapti savavališka diskriminacijos priemone ar užslėptu valstybių narių tarpusavio prekybos apribojimu.“*, tačiau šiuo atveju, nėra pagrindo taikyti šio straipsnio nuostatų. Priešingai, aukščiau nurodytų Įstatymo straipsnių įsiteisėjimas galėtų būti traktuojamas užslėptu valstybių narių tarpusavio prekybos ribojimu.

Rūmų nuomone, **16 str.** nuostata, kad *„Lietuvos Respublikoje steigiamų juridinių asmenų pavadinimai sudaromi lietuvių kalba, išskyrus kitų įstatymų nustatytas išimtis“*, atsižvelgiant į anksčiau įvardintą, taip pat gali būti vertinama kaip nepagrįsta kliūtimi laisvam prekių ir paslaugų judėjimui. Ši nuostata taip pat gali nepagrįstai trukdyti užsienio kapitalo įmonių steigimuisi Lietuvoje, užsienio investicijų pritraukimui, ypač kai juridinio asmens pavadinimas susijęs su juridinio asmens tiekiamomis prekėmis ar paslaugomis. Galiausiai, įsiteisėjus šiai normai Lietuvos įmonėms, kurių pavadinimai yra sudaryti vien tik lietuvių kalba, gali būti sunku konkuruoti tarptautinėse rinkose, o tai galėtų paskatinti lietuviškų bendrovių persikėlimą į užsienio rinkas.

Be kita ko, vertinant šią įstatymo projekto nuostatą LR Civilinio kodekso kontekste, o būtent CK 2.40 str., kuriame yra reglamentuota, kad *„Juridinio asmens, susijusio su užsienio juridiniu asmeniu ar kita organizacija, pavadinimas gali būti sudaromas taip, kad jis būtų tapatus ar panašus į užsienio juridinio asmens ar kitos organizacijos pavadinimą, jei yra šių sutikimas naudoti pavadinimą.“*, yra akivaizdi teisės aktų kolizija.

Pertekline norma laikome **17 str. 2 d.** reikalavimą, pagal kurį *„prie prekių ženklo, kuriuo vietoj parduodamos rekės ar paslaugos pavadinimo žymima prekybos ar paslaugos teikimo vieta, turi būti bendrinis tos vietos ir (arba) parduodamų prekių ar teikiamos paslaugos pavadinimas lietuvių kalba“*, dėl to siūlome jos atsisakyti.

Šie pasiūlymai pateikti Seimo Teisės ir teisėtvarkos bei Švietimo, mokslo ir kultūros komitetams.

Darbdaviai remia vartojimo paskolų išdavimą **griežtinančias įstatymų pataisas**

Audronė Jankuvienė

Rūmų tarybos posėdyje buvo aptarta tarybos nario Vyto Čičelio iškelta vartojimo, arba greitųjų kreditų problema, kuri jau darosi svarbi ir darbdaviams dėl kelių priežasčių. Pirma, teismo anstoliai per darbdavius ieško prasiskolinusių asmenų ir siunčia jiems įteikimo dokumentus; antra, prasiskolinę žmonės prašo dirbti nelegaliai, nes dirbant legaliai iš jų išieškomos didžiulės sumos , t.y. jie nori trauktis į darbo rinkos šešėlį; trečia, socialiai atsakingi darbdaviai (UAB „SDG“, UAB „Liuks“ ir kt.) prisiima naštą, gelbėdami savo darbuotojus iš sunkios situacijos, perfinansuodami jų paskolas. Be to, prasiskolinę žmonės emigruoja, tikėdamiesi pabėgti nuo antstolių.

Lietuvoje skaičiuojama, kad yra 180 tūkstančių pradelstų mokėjimų už vartojimo kreditus, per metus jų padaugėjo 8 proc. (suma – 9 proc.) Bendra greitųjų kreditų skolų suma sudaro 91 milijoną eurų.

„Tai gresia socialine katastrofa, o priklausomybė nuo greitųjų kreditų kelia tiek pat grėsmių, kaip ir alkoholizmas ar narkotikai“, – sako UAB „SDG“ generalinis direktorius Eduardas Jasas.

Tarybos nariai akcentavo ir šioje situacijoje praktiškai negelbstintį Fizinio asmens bankroto įstatymą.

Seime įregistruotas Vartojimo kredito įstatymo Nr. XI-1253 8, 9, 10, 11 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-2821(2), kurį teikia Birutė Vėsaitė ir Orinta Leiputė. Vartojimo kredito įstatymo pataisas teikia ir Dalia Teišerskytė.

Pataisomis siūloma užtikrinti atsakingo skolinimo principo įgyvendinimą, įteisinti reguliavimą užkertant galimybę galimam vartojimo kreditų bendrovių piktnaudžiavimui ir labiau apsaugoti vartotojų interesus. Be to, nustatyti teisinį reguliavimą, kuris skatintų vartojimo kreditus išduodančias įstaigas kruopščiau, atidžiau ir išsamiau vertinti kreditų gavėjų mokumą bei neišduoti kreditų asmenims, kurie nėra pajėgūs įvykdyti prisiimamų finansinių įsipareigojimų.

Taip pat siūloma pataisomis griežtinti vartojimo kreditų išdavimą ir mažinti jų prieinamumą. D. Teišerskytė siūlo uždrausti sudaryti kredito sutartis telefonu ir internetu.

Tokiu būdu dabar išduodama 87 proc. smulkiųjų vartojimo kreditų.

Anksčiau tokia iniciatyva Seime nebuvo palaikyta.

Yra siūlymų dėl kreditų išdavimo ribojimo nepilnamečiams, taip pat nakties metu.

Siūloma keisti (riboti) palūkanų normą iki 30 arba 50 proc. (dabar siekia 200 proc.).

Politikai svarsto pasiūlymus dėl greitųjų kreditų kainos diferencijavimo. Esą iki 145 Eur paskolos kaina būtų iki 100%, 146-580 Eur – iki 75%, o daugiau nei 581 Eur – iki 50%. Taip pat siūloma nuo 0,05 iki 0,02% sumažinti netesybų mokestį už kiekvieną dieną.

Vartojimo kreditų bendrovės iniciatyvą vertina kaip drastišką ir absurdišką, kaip žingsnį atgal, kuris prieštarautų ES teisei (Vartojimo kredito direktyvai), elektroninio parašo įstatymui.

Seime yra sudaryta darbo grupė vartojimo kreditų reglamentavimui. Pataisas planuojama priimti Seimo pavasario sesijoje, nors jau pasigirsta abejonių, ar tai pavyks. Grupės vadovas – Bronius Bradauskas.

Kauno PPA rūmų tarybos siūlymu asociacija teikia Seimui rūmų poziciją, palaikančią griežtinančias vartojimo kreditų išdavimą ir prieinamumą įstatymo pataisas.

„Naujos galimybės LT“ projektų finansavimo sąlygų apraše – per didelė našta mažoms įmonėms

Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija pateikė pastabas ir pasiūlymus dėl 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 3 prioriteto „Smulkiojo ir vidutinio verslo konkurencingumo skatinimas” priemonės Nr. 03.2.1-LVPA-K-801 „Naujos galimybės LT“ projektų finansavimo sąlygų apraše Nr. 1 nustatytų reikalavimų.

Aprašo 16.3 punkte numatyta, kad „pareiškėjas su MVĮ grupe dalyvauja tarptautinėje parodoje, mugėje su bendru įmonių stendu (...)“. Pažymime, kad kai kuriose rengiamose parodose parodų organizatoriai atsisako leisti įmonėms dalyvauti bendrame nacionaliniame stende dėl objektyvių priežasčių. Tokie parodų rengėjų reikalavimai tampa aktualūs savo produkciją pristatančioms maisto, inžinerijos, dizaino bei kitų sektorių įmonėms (pavyzdžiui, skirtingiems maisto pramonės sektoriams skiriamos atskiros salės, skirtingo lygio dizaino įmonės pristatomos skirtingose salėse). Asociacija prašo leisti į paraiškas įtraukti bei įgyvendinti dalyvavimą tose parodose, kuriose nėra įmanomas dalyvavimas su bendru įmonių stendu, kai pateikiami tai pagrindžiantys dokumentai (įrodymai), tačiau numatoma naudoti bendra stendo koncepcija bei vieningas įmonių atpažįstamumas.

Atkreiptas dėmesys, kad pagal Aprašo 47.3 ir 47.4 punktus pareiškėjas kartu su paraiška turi pateikti priedus, atitinkamai: „finansavimo šaltinius (...) pagrindžiančius dokumentus; pareiškėjo ir galutinių naudos gavėjų metinės finansinės atskaitomybės dokumentus, patvirtintus Lietuvos Respublikos įstatymų ar privataus juridinio asmens steigimo dokumentų nustatyta tvarka (patvirtintos 2014 m. ir tarpinės 2015 m. finansinės atskaitomybės)“. Verslininkų nuomone, šie reikalavimai pateikti tarpines finansines atskaitomybes, kaip ir finansavimo šaltinius pagrindžiančius dokumentus (punktas 47.3) yra pertekliniai, atsižvelgiant į projekto pobūdį bei numatomą gauti naudą įmonei. Lietuvos Respublikos įstatymai nenumato prievolės rengti tarpines finansines atskaitomybes. Tad įmonės galėtų būti atleidžiamos pateikti minimus dokumentus, pakaktų įmonių mokestinę pareigą apibrėžti preliminariojoje sutartyje.

Aprašo 68 punkte nurodoma: „(...) siekiant nustatyti, ar perduodama nauda neviršija nustatytų de minimis pagalbos ribų ir atitinka reikalavimus, taikomus de minimis pagalbai, galutiniai naudos gavėjai turi užpildyti Projektų atitikties de minimis pagalbos taisyklėms patikros lapą (Aprašo 3 priedas)“. Minėtas dokumentas yra pasirašomas vertintojo ir tvirtinamas pareiškėjo. Rašte pareikšta, jog šį dokumentą turėtų pildyti viešoji įstaiga Lietuvos verslo paramos agentūra, atliksianti pateiktos paraiškos vertinimą, o ne galutinis naudos gavėjas – labai mažos, mažos ir vidutinės įmonės. Prašoma atkreipti dėmesį į šį pastebėjimą ir neapkrauti galutinio naudos gavėjo papildomų dokumentų pildymu. Siūloma tokius reikalavimus numatyti sutartyse dėl dalyvavimo renginyje ar jais papildyti Vienos įmonės deklaraciją, kuri ir padeda įvertinti, ar galutinis naudos gavėjas yra tinkamas gauti de minimis pagalbą.

Nurodyti Aprašo reikalavimai sudaro nepagrįstai didelę administracinę naštą galutiniam naudos gavėjui – MVĮ. Pažymėtina, kad Aprašas parengtas neatsižvelgiant į naudos ir administracinės naštos verslui adekvatumo principą, kadangi pagal numatomą įmonei naudą (priklausomai nuo renginio ir šalies), administracinė našta yra išties per didelė, turint mintyje reikalingų užpildyti bei pateikti dokumentų apimtis. Prašoma atsižvelgti į išdėstytas pastabas ir pagal galimybes pakoreguoti Aprašo sąlygas: sumažinti reikalavimų naštą įmonėms kvietimuose dalyvauti projektuose, įgyvendinamuose pagal priemonę „Naujos galimybės LT“.

RŽ inf.

Žemės reformos vilkinimas – **didelė kliūtis verslui**

Nijolė Ulozaitė,
Prienų ir Birštono laikraštis „Gyvenimas“

Žemės reformai šiandien sukanka beveik tiek pat metų, kiek ir nepriklausomai Lietuvai. Ketvirtis amžiaus. Dar nepriklausomybės pradžioje priimtas Valstiečių ūkio įstatymas ėmė kliudyti nuosavybės teisių į žemę atkūrimo procesui, o vėliau nuolat keičiami ir pagal kiekvienos valdžios sampratą vis „tobulinami“ žemės reformos įstatymai ne vienam piliečiui tapo didžiule kliūtimi atkuriant nuosavybės teises ir susigrąžinant žemę, nes kone su kiekvienos valdančiosios daugumos pasikeitimu įstatymų pataisas keitė trumpalaikės naujos pataisos, kuriomis, vieniems nė nespėjus susiorientuoti, kiti skubiai pasinaudojo. Deja, dažniausiai taip pasisekdavo ne ūkininkams ar verslininkams, kuriems žemė gyvybiškai būtina ūkių ir verslo plėtrai, o tiems, kurie pirmieji gavo informaciją ir valdininkų palankumą.

Likučiai maži, problemos didelės

Per dvidešimt penkerius metus spėjo užaugti nauja žmonių karta, o žemės reforma vis tebetęsiama. Ką turime šiandien? Menkus likučius neprivatizuotos žemės, savininkų, kuriems faktiškai dar neatkurtos nuosavybės teisės ir natūra negrąžinti sklypai, nepasitenkinimą ir „ant ledo“ paliekamas įmones, iš kurių atimnėjami jų verslui reikalingi sklypai. Todėl konfliktai tarp žemės savininkų ir verslininkų tampa neišvengiami.

Kad iš reformos klaidų taip ir nepasimokyta, įsitikino ir Kauno regiono verslininkai, kovo 27 d. vykusiame Žemės ūkio ministerijos, Nacionalinės žemės tarnybos, Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmų atstovų diskusijoje tikėjęsi išgirsti aiškius ir konkrečius atsakymus, kada bus užbaigta žemės reforma, kada jie galės ramiai investuoti žinodami, kad jų gamybiniai pastatai vieną dieną neliks be žemės. Verslininkai pateikė nemažai konkrečių pavyzdžių. Antai Kaune, kuris pagal negrąžintą buvusiems savininkams žemę yra lyderis tarp kitų miestų, iš verslo įmonių teritorijų tiesiog atrėžiami sklypai, nors valstybė joms žemę išnuomojusi 49 arba 99 metams.

Kauno rajone įsikūrusios UAB „Zeraida“ direktorius Raimondas Linkevičius teigė, kad jų įmonė jau tapo valstybės ir buvusio žemės savininko įkaitu. Pasak verslininko, iš Nacionalinės žemės tarnybos jie staiga gavo raštą, kad pusė sklypo grąžinama savininkui, o kita dalis lieka valstybei, iš kurios bendrovė pagal sutartį daug metų nuomoja visą sklypą. Todėl verslininkai jau ketverius metus bylinėjasi teismuose, nes įmonė, rizikuodama prarasti žemę, priversta sustabdyti ir plėtrą, ir investicijas.

UAB „Kraft Foods Lietuva“ vadovas Antanas Sidaras įsitikinęs, kad jeigu į jau suformuotus ir ne vienerius metus verslui naudojamus sklypus buvę žemės savininkai įstatymiškai negalėtų pretenduoti, baigtųsi ir piktnaudžiavimai, ir nuolatiniai grasinimai, jog žemė bus atimta. Šis užsienio kapitalo konditerijos fabrikas Kaune turi 6 ha žemės ir daug pastatų. Tačiau vienam iš savininkų, kuriam valstybė dar negrąžino žemės, parūpo 30 arų pievelė prie pat fabriko. „Nors tai valstybinė žemė, seniai suformuotas sklypas, kurį nuomojamės, tačiau savininko interesai, pasirodo, svarbesni? Todėl jau trečius metus einame į teismus, kad apsaugotume savo teisę į tą sklypą ir apskritai į verslą, plėtotą ne vienerius metus ir ketinamą nustumti nuo žemės“, – sako „Kraft Foods Lietuva“ vadovas.

Įstatymai geri, tik blogai interpretuojami?

Panašias problemas vardijo ir kitų įmonių vadovai, pasirašę ilgalaikes valstybinės žemės nuomos sutartis. Jie pabrėžė, kad išeitis turėtų būti labai paprasta: priimti teisės normą, kad verslo veiklai seniau suformuotų žemės sklypų ribos nebūtų keičiamos, sprendimai nekvestionuojami, ir žemė nebūtų priskirta prie grąžinamų savininkams. Tačiau diskusijoje dalyvavęs ŽŪM viceministras Albinas Ežerskis bandė įtikinti, jog įstatymai nėra blogi, jie tik blogai interpretuojami. Mat daugelyje rajonų žemėtvarkininkai tokiais konfliktiniais atvejais teikia pirmumą į žemę buvusiems savininkams, o ne faktiniams jos naudotojams, t.y. verslo įmonėms, nors, viceministro nuomone, turi būti priešingai.

„Todėl mes važiuojame po rajonus, aiškinamės su Nacionaline žemės tarnyba konkrečius atvejus, kad nebūtų skirtingas įstatymų interpretavimas. Ne įstatymai yra baisūs, o jų interpretavimas“, – aiškina viceministras.

Diskusijoje dalyvavęs žemės ūkio viceministras A. Ežerskis (centre) ir kiti valstybinių institucijų atstovai negalėjo verslininkams atsakyti, kada bus užbaigta žemės reforma

Tačiau ar kalti įstatymai, ar tik jų interpretavimas, verslininkams nuo to nė kiek ne geriau. „Norime valstybinio požiūrio ir aiškumo, konkretaus rezultato, kada reformos procese bus padėtas taškas, kada verslininkai, sukūrę daugybę darbo vietų ir mokėdami didžiulius mokesčius, galės nebijoti dėl savo verslo išlikimo. Galbūt reikėtų paskaičiuoti, ar žemės reformos vilkinimas neatsieis valstybei per brangiai? Ar apskritai nepakertamas verslininkų pasitikėjimas valstybe, kai nepaisoma valstybinių žemės nuomos sutarčių, kai įmonės neturi jokių garantijų, kad verslo plėtrai ir investicijoms iš valstybės nuomojama žemė nebus grąžinta savininkams? Ar mums, verslininkams, įstatymai suprantami, ar jie vienodai interpretuojami Kaune, Birštone, Jonavoje ir kitur? Mūsų misija – vienodai atstovauti visiems verslo interesams“, – pabrėžia Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmų prezidentas Benjaminas Žemaitis.

Klausimas be atsakymo

Tikslaus atsakymo į verslininkų primygtinį klausimą, kada bus užbaigta žemės reforma, kad ji nebūtų kliūtimi verslui, žemės ūkio viceministras nepateikė. „Viskas priklausys nuo to, ar savivaldybės operatyviai suformuos grąžintinus sklypus, parengs detaliuosius planus, nes tai viena iš didžiausių problemų, kodėl miestuose stringa žemės grąžinimas. Kadangi miestuose trūksta laisvos žemės, o biudžete – pinigų, kad valstybė galėtų rinkos kaina sumokėti savininkams už išperkamą žemę, todėl tas procesas ir nevyksta taip greitai“, – aptakiai aiškina A. Ežerskis.

ŽŪM Žemės ir išteklių politikos departamento Žemės tvarkymo ir administravimo skyriaus vedėja Laima Kasparavičiūtė, pateikusi Nacionalinė žemės tarnybos statistiką apie piliečių teisių į žemės nuosavybę atkūrimą, teigia, jog žemės grąžinimą kaimo vietovėse jau numatyta baigti šių metų trečią ketvirtį. Pasak jos, šis procesas turėtų pasistūmėti ir miestuose, nes priimtos įstatymo pataisos, kuriomis į žemę mieste pretenduojantys savininkai iki kovo galėjo pateikti prašymus dėl žemės kompensavimo mišku kaimo vietovėje. „Šia galimybe pasinaudojo 2300 piliečių, pretendavusių į 1600 ha žemės miestuose – tai yra beveik 30 proc. viso žemės ploto, į kurį miestuose pretendavo savininkai“, – sako L. Kasparavičiūtė.

Tačiau žemės grąžinimo Lietuvoje dar laukia per 22000 buvusių žemės savininkų. Beje, Latvijoje ir Estijoje žemės reformos jau užbaigtos, o likę valstybiniai sklypai parduodami aukcionuose – taip papildomi valstybių biudžetai.

Pasiūlymas remti Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų įkūrimo **90-metų jubiliejaus renginį**

Gerbiamieji, organizuodami iškilmingą visos Lietuvos verslo bendruomenės renginį – 90 metų jubiliejaus minėjimą, siekiame renginį padaryti išskirtinį ir įsimintiną visiems dalyviams. Stengiamės parengti įdomią programą, pakviesti garbingų svečių ir užtikrinti kokybišką ir sklandžią renginio eigą. Norėdami, kad šventė būtų maloni ir paliktų tik geriausius prisiminimus, prašome Jūsų prisidėti prie renginio įgyvendinimo.

Rūmų įkūrimo 90 metų jubiliejaus renginys vyks birželio 18 d. 16:00 val.

Kauno valstybiniame muzikiniame teatre (Laisvės al. 91, Kaunas).

Planuojamas dalyvių skaičius: ~250

Kad suteikta parama būtų ir nauda Jūsų verslui, siūlome didinti Jūsų įmonės žinomumą įvariomis reklamos priemonėmis: reklama „Rūmų žiniose“, renginio kvietimuose ir iškilmių metu, rūmų svetainėje chamber.lt, stenduose tiek per rennginį, tiek rūmuose ir t.t.

Priklausomai nuo rėmimo sumos (3 tūkst., 2 tūkst., 1 tūkst. eurų), gali būti suteikiamas renginio mecenato, generalinio rėmėjo ar rėmėjo statusas. Galima aptarti ir kitas reklamos galimybes.

Kviečiame susisiekti su mumis ir aptarti bendradarbiavimo galimybes. Jūsų apsisprendimo laukiame iki gegužės 7 d.

Asmuo kontaktams: Andrius Verbyla, andrius.verbyla@chamber.lt, tel. (37) 20 12 94.

Iki pasimatymo rūmų įkūrimo 90 metų jubiliejaus renginyje!

1925–2015

Rūmų klubas **„Interjero erdvėje“**

Andrėja Starkutė,
Kauno PPA rūmų Verslo plėtros skyriaus narystės koordinatorė

Dar visai neseniai rūmų narys, salonas „Interjero erdvė“ kvietė visus į įkurtuves Kauno senamiestyje. Kovo 26 d. dizaino salono šeimininkai pakvietė apsilankyti rūmų bendruomenės narius ten, kur akcentuojamas lietuviškas dizainas, kur visas stilius atsispindi paprastume, ekologiškume ir patikimume. Salone nuolat rengiamos parodos, taip pat organizuojamas didžiausias dizaino festivalis Lietuvoje – „Dizaino savaitė“, kuris vyks gegužės 4-10 d. penkiuose miestuose – Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Telšiuose. Dizaino savaitėje aktyviai dalyvauja architektai, dizaineriai, gamintojai ir pardavėjai. Bendradarbiaujama su aukštosiomis mokyklomis, prekybos centrais.

Dizaino salonas „Interjero erdvė“ Ryšių istorijos muziejaus patalpose kuria unikalią erdvę, kupiną šviesos, mielų detalių ir pozityvumo. Ryšių istorijos muziejaus pastatai, kaip ir Kauno rotušė, pastatyti XVI amžiuje. Tai buvo du mūriniai svirnai eksportuojamiems grūdams sukrauti. XIX a. šiuose pastatuose buvo įkurta arklių pašto stotis, o XX a. pradžioje juose veikė pirmasis miesto muziejus.

Nuo seniausių laikų žmonių bendravimo pagrindą sudarė informacijos mainai. Simboliška, kad rūmų klubo dalyviai turėjo galimybę dalintis ryšiais Ryšių istorijos muziejuje. Rūmų bendruomenė, vedina muziejaus gido, apžiūrėjo pašto, radijo, telegrafo, telefono, informatikos eksponatus, dokumentus, nuotraukas, pasakojančias apie Lietuvos ir kitų pasaulio šalių ryšių raidą.

Susirinkę svečiai pademonstravo puikias istorines žinias. Kad būtent Rietavo dvare įžiebta pirmoji lemputė pradėjo Lietuvoje elektros erą, atsakymą pateikė rūmų prezidentas Benjaminas Žemaitis. Apie pirmąją telefonų liniją Rietave savo žiniomis pasidalino V. Milius.

Lietuvišku dizainu alsuojančioje aplinkoje buvo pasveikinti nauji rūmų nariai: VšĮ „Interjero erdvė“, UAB „Eismo juosta“, UAB „Termolink“, UAB „Silberauto“ Kauno teritorinis padalinys, MB „Blizgus“, UAB „Grožio Aljansas“.

Susitikimo akimirkos

Verslo vadovų klubui **toliau vadovaus Nerijus Šėža**

Andrėja Starkutė,
Verslo plėtros skyriaus narystės koordinatorė, Verslo vadovų klubo kuratorė

Balandžio 8 d. įvyko KPPAR Kauno verslo vadovų visuotinis klubo ataskaitinis-rinkiminis susirinkimas. Jame dalyvavo 32 klubo nariai. Sveikinimo žodį tarė Kauno PPA rūmų prezidentas Benjaminas Žemaitis, palinkėjęs ir toliau tarpusavyje keistis gerąja praktika, dalintis aktualia informacija, o klubui tapti viso gyvenimo mokykla.

Klubo vadovas Nerijus Šėža pristatė metinę ataskaitą pagal patvirtintus veiklos tikslus: stiprinti verslo bendruomenės etiką ir kultūrą; kelti klubo narių kompetenciją įvairiose srityse bei skatinti glaudų verslo struktūrų ir vykdančiosios valdžios bendradarbiavimą. Buvo apžvelgta praėjusių metų veikla, prisimintos vykusios profesinės diskusijos verslo vadovams aktualiomis temomis, susitikimai su įdomiais pašnekovais. Keletas jų: „Stresas darbe: išvengti neįmanoma valdyti. Kur statysime kablelį? Lietuviško mobing`o ypatumai: darbdavys darbuotoją ar darbuotojas darbdavį?“ (pranešėjas – UAB „Verslo Aljansas“ generalinis direktorius Genadijus Laškovas); „Fizinio aktyvumo įtaka proto sveikatai“ (pranešėjas – Lietuvos sporto universiteto rektorius prof. Albertas Skurvydas); „Kaip apsaugoti save ir savo verslą nesąžiningoje konkurencinėje kovoje“ (pranešėjas – Kastytis Braziulis, teikiantis su verslo saugumu susijusias paslaugas: konkurencinė žvalgyba, konfidencialios informacijos apsauga, vagysčių prevencija ir tyrimai, konsultacijos, mokymai).

Per pastaruosius metus klubas pasipildė devyniais naujais nariais.

Klubo pirmininku penktai kadencijai, dvejiems metams, išrinktas N. Šėža, UAB „Šėža ir partneriai“ direktorius. Patvirtinta Verslo vadovų klubo valdyba beveik nepasikeitė: ją sudaro Skaidra Vaicekauskienė (VšĮ „Informacijos technologijų mokymo centras“ direktorė), Ramūnas Dirvelis (UAB „Inida“ direktorius), Giedrius Bučas (VšĮ „Interjero erdvė“ steigėjas), Alfonsas Gicevičius („Danske Bank A/S“ Kauno skyriaus direktorius), Genadijus Laškovas (UAB „Verslo Aljansas“ generalinis direktorius). Dar vieną valdybos narį klubo vadovas pažadėjo pasiūlyti artimiausiu metu.

Verslo vadovai kelias valandas bendravo neformalioje aplinkoje: naujas klubo narys Šarūnas Mereckas (viešbučio „Kaunas“ direktorius) kolegas pakvietė į vienintelį Lietuvoje teminį samanės restoraną „55°“.

Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmai **imasi iniciatyvos įamžinti verslo istoriją**

Atkelta iš 1 psl.

Įprasmins verslą

Planuojama erdvė susideda iš dviejų dalių: „Verslo skveras“ prie K. Petrausko g./ Vydūno al. sankryžos pietrytinėje dalyje ir „Lietuvos verslo alėja“ kitoje K. Petrausko gatvės pusėje, teritorijoje tarp Radastų g., K. Petrausko g., Parodos g. ir Kauno apskrities viešosios bibliotekos (Radastų g. 2).

Verslo istorijos įamžinimo erdvėje siekiama pažymėti Lietuvos verslo pradžią (ištakas) ir įprasminti verslą, kaip valstybės stiprybės pagrindą, sukuriantį sąlygas vystytis kitoms sritims – mokslui, menui, kultūrai, sportui.

Plačiąja prasme – kurti patrauklaus Kauno miesto įvaizdį, rodyti verslo indėlį šiame procese.

Laukiama kūrybiškų idėjų

Supaprastintame atvirame projekto konkurse turi teisę dalyvauti fiziniai, juridiniai asmenys ar tokių asmenų grupės. Dalyvis privalo turėti specialistus, kurie atitiktų toliau nurodytus kvalifikacijos reikalavimus: ne mažiau kaip du darbuotojai, turintys aukštąjį arba jam prilygintą architekto ir skulptoriaus/dailininko išsilavinimą, arba aukštosios meno mokyklos studentai (studijų kryptis – architektūra, skulptūra, dailė, dizainas).

Projektas turėtų pateikti „Verslo skvero“ ir „Lietuvos verslo alėjos“ pagrindinius sprendinius. „Verslo skvere“ – numatyti galimybę statyti skulptūrą arba kompoziciją, skirtą verslo istorijos įamžinimui. Skulptūra arba kompozicija turi būti sukurta profesionaliai, kūrybiškai, meniškai. Skulptūra arba kompozicija turi siekti parodyti verslo, kaip valstybės vystymosi, gerovės užtikrinimo pagrindą. Skulptūrą arba kompoziciją numatyti pagaminti iš akmens, bronzos arba kitos aplinkos poveikiui atsparios medžiagos. „Lietuvos verslo alėjoje“ – numatyti galimybę sukurti verslo įmonių, išskirtinių prekės ženklų ar produktų įamžinimo erdvę.

„Kaip tai įkūnyti realiai, paliekame architektų ir skulptorių meninei išraiškai“, – kalbėjo Z. Dargevičius.

Taip pat konkurso sąlygose nurodoma, kad būtų išlaikoma kuo natūralesnė miško aplinka, numatant galimybę naujų ąžuolų sodinimui natūraliai grupuojant. Galima numatyti rekreacinę zoną, skirtą žmonių poilsiui parke, šeimų laisvalaikiui. Turėtų būti numatytas tinkamas apšvietimas, apželdinimas. Siūloma pažymėti erdvę (lenta, akmuo, skulptūrinis akcentas) užrašu, kuris atspindėtų, kad šioje vietoje 1922-1936 metais vyko Lietuvos žemės ūkio ir pramonės parodos.

1922-1936 m. Kaune buvo surengtos 8 žemės ūkio ir pramonės parodos

Vertins komisija

Pagrindiniai projektų vertinimo kriterijai – „Verslo skvero“ ir „Lietuvos verslo alėjos“ paskirties idėjos perteikimo tikslumas; projekto meninė vertė; projekto realizacijos galimų darbų kaina; projekto ryšys su esama gamtine, urbanistine ir architektūrine aplinka; naudojamos medžiagos, jų patvarumas, ilgaamžiškumas.

Konkurso laimėtojams apdovanoti iš KPPAR biudžeto skiriama 3500 EUR.

Projektai konkursui priimami iki 2015 m. birželio 1 d. 14 val.

Darbai bus viešai eksponuojami 2015 m. birželio mėnesio 1-8 d. Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmuose. Projektus vertins rūmų tarybos patvirtinta komisija, kurią sudaro 4 meno ir kūrybos atstovai bei 3 rūmų tarybos nariai.

Konferencija **„Būkime saugūs ir sveiki darbe!“**

Minint Pasaulinę darbuotojų saugos ir sveikatos dieną, balandžio 8 d. Kaune vyko UAB „SDG“ organizuota kasmetinė konferencija „Būkime saugūs ir sveiki darbe!”

Susirinkusieji turėjo galimybę susipažinti su naujausiais planuojamais Darbo kodekso pakeitimais, išsakyti pasiūlymus jį rengiančios darbo grupės nariui advokatui dr. Tomui Bagdanskiui.

Konferencijos metu didelis dėmesys skirtas nelaimingų atsitikimų darbe analizei, prevencijos svarbai, aktualijoms ir naujovėms instruktuojant darbuotojus, analizuojant dažniausiai pasitaikančias klaidas, parenkant asmenines apsaugos priemones.

Teisininkė Evelina Jasaitė, UAB „SDG“ teisės departamento vadovė, darbo ginčų komisijos narė, pristatė Lietuvos teisinę praktiką tiriant nelaimingus atsitikimus darbe.

Konferencijos metu dalyviai susipažino su ergonomikos svarba kasdieniuose darbuose, sveikatinančios darbo vietos ir aplinkos kūrimu, teisinga laikysena, mankšta darbo vietoje. Visa tai padeda išlaikyti puikią savijautą, taip pat skatina darbuotojų kūrybingumą bei produktyvų mąstymą.

Vakare UAB „SDG“ įmonių grupės narė VŠĮ „Saugi pradžia“ surengė „protų mūšį“, kuriame varžėsi net 7 komandos iš įvairių įmonių ir universitetų. Penkiuose turuose dalyviai sprendė klausimus iš darbuotojų saugos ir sveikatos srities, o atsakyti padėjo ne tik žinios, bet ir kūrybiškumas.

Organizatoriai neabejoja, kad puikiai praleistas laikas bandant įminti filmų ištraukas, garsinius ir vaizdinius uždavinius skatins atsakomybę už savo ir kolegų saugą bei sveikatos tausojimą darbe.

Laimėtojais paskelbti „E-BROS“ ir „ALIGATORIAI“, kurie dalyvaus balandžio 28 d. vyksiančiame finale. Linkime jiems sėkmės, o visiems – būti saugiems ir sveikiems darbe!

Konferencijoje daug dėmesio skirta naujo Darbo kodekso projektui, nelaimingų atsitikimų darbe analizei, ergonomikai kasdienėje veikloje

Konferencijos „BŪKIME SAUGŪS IR SVEIKI DARBE“ taip pat vyko balandžio 14 d. Šiauliuose, balandžio 16 d. Klaipėdoje, vyks balandžio 21 d. Vilniuje, ir balandžio 23 d. Panevėžyje.

RŽ inf.

Evaldui Rapolui – **aukštas tarptautinis įvertinimas**

Pagal paskelbtus paskutinius vieno iš prestižiškiausių leidinių – „Legal500“ teisininkų reitingus, Kauno PPA rūmų tarybos narys, advokatų profesinės bendrijos „Magnusson ir partneriai“ partneris Evaldas Rapolas pasauliniu mastu yra rekomenduojamas advokatas ginčų sprendimo srityje (http://www.legal500.com/c/lithuania/dispute-resolution).

Kartu su E. Rapolu šio pripažinimo ir rekomendacijų sulaukė dar du advokatai iš Lietuvos – Marius Endzinas ir Marius Liatukas.

RŽ inf.

Įmonių sukaktys: **kelias į sėkmę per patirtį**

Balandžio mėnesį ketvertas rūmų narių pažymi savo veiklos jubiliejus.

Viena iš jų – **UAB „Alvinta“**, įkurta 2005 m. Jau dešimtmetį įmonė gilinasi į pagrindines bei specifines aplinkosaugos problemas ir yra subūrusi profesionalų kolektyvą. Šiandien įmonėje dirba aplinkos apsaugos srities specialistai ir mokslų daktarai, taip pat darbuotojai, turintys didelę pavojingų ir nepavojingų atliekų tvarkymo patirtį. Bendradarbiaujama su universitetais ir laboratorijomis, todėl ir sudėtingomis aplinkybėmis bendrovė gali padėti išspręsti bet kokią problemą aplinkosaugos srityje.

Pagrindinės teikiamos paslaugos: atliekų tvarkymas (pavojingos, nepavojingos, specifinės), profesinės rizikos vertinimas, nemokamos konsultacijos aplinkos apsaugos ir darbo saugos klausimais, transporto paslaugos.

Bendrovė aptarnauja naftos produktų gaudykles, smėliagaudes, šalina avarijų padarinius (tvarko naftos ar cheminiais produktais užterštas teritorijas ir t.t.), tvarko transporto priemonių remonto (oro, kuro, tepalų filtrų atliekos, automobilių stiklai, buferiai, posparniai ir t.t.) ar cheminių reagentų, žemės ūkio chemijos atliekas (įvairios druskos, rūgštys, šarmai, pesticidai, herbicidai ir t.t.).

„Alvinta“ taip pat prižiūri aplinkos apsaugos būklę įmonėse, įskaitant visų reikalingų deklaracijų, pažymų, ataskaitų ir kitų aplinkosaugos dokumentų parengimą bei derinimą kontroliuojančiose valstybės institucijose; ruošia oro taršos šaltinių ir iš jų išmetamų teršalų inventorizaciją; rengia TIPK (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) bei TL (taršos leidimų) dokumentaciją ir suderina su reikalingomis institucijomis; atlieka PAV (planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo) bei atrankos procedūras; ruošia statybos projekto aplinkosauginę dalį; tiria dirvožemį, vandenį, oro taršą, nuotekas, cheminius junginius; nustato atliekų pavojingumą.

Bendrovės specialistai taip pat gali atlikti profesinės rizikos veiksnių tyrimą, išvalyti pavojingomis medžiagomis užterštas patalpas ar teritorijas ir t.t.

2014 m. įmonei suteiktas sertifikatas „Stipriausi Lietuvoje“. Jis liudija, kad įmonė ir įmonės vadovas yra patikimi, laiku vykdo ir yra didelė tikimybė, kad vykdys savo finansinius įsipareigojimus.

Dešimties metų sukaktį šį mėnesį mini ir **UAB „Progressus group“**. Tai statybinėmis medžiagomis prekiaujanti įmonė, per veiklos metus užsitarnavusi klientų pasitikėjimą ir įsitvirtinusi rinkoje. Bendrovė parduoda aukščiausios kokybės plytas, čerpes, trinkeles. Pagrindiniai „Progressus group“ principai yra įgyvendinti kliento lūkesčius laikantis aukščiausios kokybės ir išskirtinumo.

Iš gausybės rinkoje esančių čerpių,plytų ir trinkelių gamintojų bendrovė atrinko tik tuos, kurie atitinka šiuos kriterijus: gebėjimas atsižvelgti į kiekvieno vartotojo poreikį; galimybė įvykdyti vienetinį užsakymą; naudoti tik laiko patikrintas, kokybiškas žaliavas; turėti sukauptą didelę patirtį. Šiuos kriterijus atitinka Vokietijos „Nelskamp“ čerpių gamyklos ir mažieji Olandijos plytų bei trinkelių gamintojai. Paprastai jie turi šeimos verslą ir šimtmečių patirtis perduodama iš kartos į kartą, išlaikant senas tradicijas ir aukščiausią kokybę, kuriant išskirtinį produktą. Bendrovės turimoms sendintoms plytoms iš Olandijos nereikia specialaus skiedinio (mūrijimo mišinio), tinka įprastas cementinis skiedinys. Siūlomas platų klinkerinių plytų pasirinkimas.

Originalios olandiškos apdailos plytos bei trinkelės – tai ilgaamžiškumas ir stiprybė iš gamtos. Senos tradicijos suderintos su autentiška technologija ir neribotomis dizaino galimybėmis.

Keramikinės čerpės – tai naujausios technologijos ir ypač geros kokybės keraminės stogo čerpės iš Vokietijos. Populiariausios didesnių matmenų, bet lengvesnės čerpės. Tai pigus ir greitas stogo dengimas. CLIMALIFE čerpės – tai pirmasis stogas,kuris daro orą švaresnį.

„Esame veržli, ambicinga komanda su daugiau nei 15 metų patirtimi automobilių logistikos bei bendrųjų krovinių rinkose. Esame pelnę daugelio klientų pasitikėjimą. „DOZHAS“ visada progresuojanti, nuolat atnaujinanti transporto parką bei plečianti paslaugų spektrą įmonė. Pagrindinis mūsų tikslas yra patenkinti net sunkiausius kliento pageidavimus. Todėl įsipareigojame suteikti kokybiškas, veiksmingas ir operatyvias paslaugas“, – taip save pristato dešimties metų sukaktį mininti **UAB „DOZHAS“**.

Bendrovės pagrindinis prioritetas yra automobilių bei bendrųjų krovinių gabenimas Europos Sąjungoje bei Rytų Europos šalyse, taip pat ir į Tolimuosius Rytus (Rusija, Baltarusija, Kazachstanas, Kirgizija ir pan.).

Remdamasi darbuotojų didele patirtimi automobilių logistikos ir bendrųjų krovinių rinkose bei subtiliausių šios srities niuansų žinojimu, įmonė garantuoja aukštą paslaugų kokybę bei punktualumą.

Šiuo metu parką sudaro 50 transporto priemonių. Didžiausią dalį – autovežiai, likusią – šaldytuvai (refrižeratoriai). Vairuotojų komanda – patyrę, atrinkti vairuotojai, susipažinę su daugelio didžiųjų Europos bei NVS šalių klientų keliamais krovimo, krovinio tvirtinimo reikalavimais.

Viso parko techninė būklė yra nuolatos stebima ir prižiūrima autorizuotuose servisuose, sudarytos sutartys su užsienio servisais garantuoja greitą techninę pagalbą reiso metu užsienyje dažnai net neviršijant kelionės laiko limito.

Visi pervežami kroviniai yra apdrausti patikimu CMR draudimu. Maksimali draudimo suma siekia 300,000 eurų.

Visuose sunkvežimiuose yra įdiegta moderni GPRS sekimo sistema, kuri padeda ne tik lengviau ir tiksliau valdyti parką, tačiau ir smarkiai sumažinti tiesioginius reiso kaštus optimizuojant kelionės maršrutą.

Nuo 2006 m. bendrovė pradėjo kaupti automobilių pervežimo patirtį geležinkelio transportu. Pagrindiniai maršrutai išlieka iš Pabaltijo šalių į Tolimuosius Rytus, t.y. Kazachstaną, Kirgiziją.

UAB „Bakūžė“ gali per pustrečio mėnesio pastatyti namą su apdaila. Tai tvirti, ekologiški, energetiškai efektyvūs ir jaukūs, patikimi ir ilgaamžiai karkasiniai ir skydiniai namai. Tai gali būti vasarnamiai ar A++ energetinio naudingumo klasės gyvenamieji namai.

Bendrovė ypač brangina savo gerą vardą, rūpestingai vykdo įsipareigojimus ir seka geriausių užsienio kompanijų pavyzdžiu – visi kompanijos darbai yra apdrausti. Net ir atsitikus blogiausiai situacijai, klientas gali jaustis saugus. O geriausia rekomendacija – klientų atsiliepimai iš pirmų lūpų.

Veiklos sritys: struktūrinių skydų ONO gamyba; skydinių bei karkasinių namų statyba; visi statybos, instaliacijos, apdailos darbai, reikalingi pilnam namo užbaigimui.

Bendrovė ne tik organizuoja darbus, bet ir turi nuosavas gamybines patalpas, kuriose tobulinamos gamybos technologijos bei gaminami skydai tiek tiesioginiams klientams, tiek kitoms statybinėms įmonėms. Įmonė ištobulino nuosavą ONO skydų gamybos technologiją, kurios dėka pavyko pagaminti aukštos kokybės gaminius už konkurencingą kainą, tinkančius tiek Lietuvos, tiek ir užsienio rinkoms.

„Lyginant su įprastiniu karkasiniu namu, struktūrinių skydų namas turės tvirtesnį pastato jungiamąjį griautį. Sienos turės geresnes izoliacines savybes, dėl to sumažės šilumos nuostoliai bei veiklos sąnaudos. Dėl savo standartizuotos prigimties bei elementų monolitiškumo statybos trukmė gali būti trumpesnė nei karkasinio namo bei reikalaujanti mažiau profesionalių amatininkų. Neoporo pagrindas – pats paprasčiausias mums įprastas oras (98 % bendro produkto), laikomas polistireno akelėse. Neoporas netirpsta vandenyje, nepūva, nedūla, yra atsparus senėjimui, todėl jokiomis kenksmingomis medžiagomis neužteršia mūsų aplinkos. OSB (mediena sudaro 90 proc.) – visas geriausias medienos savybes apjungiantis bei jas patobulinantis statybos konstrukcinis elementas. Savo gamybos procesuose naudojame tik ekologišką, draugišką aplinkai ir kliento sveikatai OSB plokščių produkciją“, – taip save pristato penkerius metus veikianti bendrovė.

RŽ inf.

„Liningas“ investuoja **į naujas stakles**

Modernizuodama audimo staklių parką, UAB „Liningas“ nesitiki, kad padidinus efektyvumą tolygiai didės ir pajamos, – įmonei svarbiausia išlaikyti praeitų metų lygį.

Vasarį į UAB „Liningas“, vienintelę Baltijos šalyse pamušalinių audinių gamybos įmonę, iš Belgijos atgabenta ir pradėta montuoti 20 naujų audimo staklių. Į jas bendrovė investavo apie 1 mln. eurų savo lėšų. Kaip teigia „Liningo“ generalinis direktorius Raimondas Abromavičius, naujais įrenginiais pamušalinius audinius pradėta austi kovo viduryje.

Iš viso „Lininge“ dūzgia 175 audimo staklės, seniausioms jų yra daugiau nei 20 metų. Šios ir keičiamos naujomis. Pernai „Liningas“ pakeitė 12 audimo staklių, tuomet buvo sumontuoti nenauji įrenginiai.

Anot vadovo, Europoje vis sunkiau rasti naudotų audimo staklių, kurios austų iš tokių plonų acetatinių ir viskozinių siūlų, iš kurių pamušalus audžia Kauno bendrovė.

Tekstilininkai šiemet neplanuoja pajamų augimo, nes Europos drabužių sektorius stagnuoja, kitaip, nei atsigaunantis vartojimas JAV ir Kinijoje.

Naujų užsakovų greitai nepavyksta rasti, nes pamušalinių audinių gamintojai paprastai turi ilgalaikius, net kelis dešimtmečius trunkančius susitarimus su drabužių siuvimo įmonėmis.

Produkcijos sandėliuose bendrovė nekaupia – audžia tik pagal konkrečius siuvimo įmonių ar prekybos tarpininkų užsakymus. Be ES šalių, produkcija tiekiama užsakovams į Turkiją ir Indiją. „Liningas“ eksportuoja apie 97 proc. produkcijos. Pernai įmonės pajamos buvo tokios pat kaip ir 2013 m.

Siekiant mažinti energijos sąnaudas, Kauno fabrike pernai už 80.000 eurų audinių džiovykloje buvo įdiegta rekuperacinė šilumos sistema. Tokia sistema jau veikia audinių dažykloje.

RŽ inf.

„Enerstenos“ katilai **keliauja į Prancūziją**

Biomasės deginimo technologijų įmonių grupė „Enerstena“ pagrindinę technologinę įrangą biokuro katilinei tieks ir į Prancūziją. Pagal specialų užsakymą „Enerstena“ už 0,4 mln. Eur suprojektavo ir pagamino 2 vandens šildymo katilus po 12 MW, kurie jau yra pakeliui į Nantes miestą.

Katilai buvo suprojektuoti ir pagaminti pagal EN 12953 standartą. Dėl eksploatavimo buvo iškelti specifiniai reikalavimai gaminių konstrukcijai ir katilų paviršiaus temperatūrai. Gaminiai turėjo neviršyti užsakovo nurodytos temperatūros, tam projektuojant buvo pasirenkamos specialios izoliacinės medžiagos, skelbia bendrovė.

Panašius biokuro energetikos projektus „Enerstena“ yra įgyvendinusi Latvijos rinkoje. Pavyzdžiui, 2014 m. ten pradėjo veikti įmonės „Naujenes Pakalpojumu Serviss“ katilinė. „Enerstena“ šiai įmonei pagamino 5 MW (2 MW+ 3 MW) katilus, 2 pakuras, 2 multiciklonus, 2 sauso tipo ekonomaizerius, dvi kuro tiekimo ir dvi pelenų šalinimo sistemas.

Pagrindinis UAB „Enerstenos grupė“ akcijų paketas priklauso Virginijui Ramanauskui.

Pernai įmonės pardavimo pajamos siekė 28,145 mln. Eur ir buvo kiek mažesnės nei 2013 m., kai siekė 28,348 mln. Eur.

RŽ inf.

Mokiniams **apie pinigus**

Vera Mileikienė,
Verslo plėtros skyriaus vadovė,
Kauno finansininkų klubo kuratorė

Kovo 10–17 d. Lietuvoje, kaip ir visame pasaulyje, buvo minima Vaikų finansinio švietimo savaitė.

„Su vaikais apie pinigus reikia kalbėti nuo mažų dienų, kad paaugę jie turėtų daugiau gebėjimų išmintingai tvarkyti finansus, – sako Vilius Šapoka, Lietuvos banko Priežiūros tarnybos finansinių paslaugų ir rinkų priežiūros departamento direktorius. – Pernai surengėme Vaikų finansinio švietimo dieną, o šiemet ši mūsų ir partnerių iniciatyva išsiplėtė – pailgėjo jos trukmė, padaugėjo projekte dalyvaujančių organizacijų, įtraukta įvairesnių temų.“

Šiais metais Vaikų finansinio švietimo savaitėje dalyvavo ir KPPAR Finansininkų klubas.

Savo žiniomis su moksleiviais dalijosi klubo vadovė UAB „Aurita“ direktorė Vaida Butkuvienė, klubo narės Jurgita Stankevičienė ir Rasa Norvaišienė. Paskaitas moksleiviams klubietės skaitė Simono Daukanto mokykloje ir Garliavos J. Lukšos gimnazijoje.

J. Stankevičienė 1-2 klasių moksleiviams pateikė temą „Kaip taupyti pinigus“. Kas yra pinigai, kam jie reikalingi ir kaip reikia taupyti? Ar išleisti pinigus tuojau pat, ar taupyti ir kažką pirkti ateityje? Tokie klausimai domino mokinius. Paklausus, kam vaikai taupo pinigus, atsakymai buvo gana spalvingi ir netikėti: planšetei, mamai dovanai arba lėlei „monstrei“.

Gana išradingai vaikai atsakė į klausimą „Ar pinigai baigiasi?“ – kišenėje baigiasi, o šiaip niekada nesibaigia.

R. Norvaišienė 12 klasių moksleiviams pateikė temą „Finansai– pinigų valdymo menas: kur dėti pinigus“. „Norint finansiškai būti nepriklausomam, reikia daug dirbti arba investuoti. Investicijos – tai pinigų „įdarbinimas“, – sakė R. Norvaišienė.

Klubo vadovės V. Butkuvienės paskaitos tema – „Ką verslas mano apie mokestinę aplinką Lietuvoje“.

Mokiniams (10 kl.) buvo užduotas klausimas – su kuo asocijuojasi sąvokos „verslas/finansai/mokesčiai“. Jaunuolių atsakymas buvo vienbalsis – su pinigais.

Kauno finansininkų klubo narės skaitė paskaitas dviejose mokyklose

Paskaitos metu buvo pristatyta, kas yra verslas, finansų valdymas, mokesčiai. Informuota, kad mokesčiai yra pagrindinis valstybės pajamų formavimo šaltinis. Lietuvoje šiuo metu mokami 24 mokesčiai. Lietuva pagal mokesčių naštą yra 57 vietoje pasaulyje. Moksleiviams pristatyti jau aktualūs jiems mokesčiai: gyventojų pajamų mokestis, privalomojo sveikatos draudimo mokestis, „Sodros“ mokesčiai, nekilnojamojo turto mokestis. Taip pat mokiniai buvo supažindinti su darbo santykių apmokestinimo ypatumais.

Vaikų finansinio švietimo savaitė Lietuvoje minima Lietuvos bankui prisijungus prie Tarptautinės vaikų ir jaunimo finansų organizacijos. Organizacija propaguoja jaunimo finansinio raštingumo didinimo idėjas ir siekia, kad baigę vidurinę mokyklą vaikai mokėtų tvarkyti savo finansus ir žinotų, kaip išmintingai elgtis su pinigais. Šiuo metu judėjimas vienija daugiau kaip 1 000 organizacijų iš įvairių šalių.

Kaip bendrauti **su žiniasklaida**

Orijana Mašalė

Kovo mėnesio Marketingo vadovų klubo susitikime svečiavosi ir įžvalgomis apie bendravimą su žiniasklaida dalijosi Lietuvos ryšių su visuomene specialistų sąjungos tarybos pirmininkė ir bendrovės „OMConsulting“ steigėja Orijana Mašalė.

Susitikimo metu kalbėta apie tai, kas yra ryšiai su visuomene, kuo jie skiriasi nuo rinkodaros, kaip efektyviai bendrauti su žiniasklaida ir kaip išmatuoti komunikacijos vertę.

Dažnai ryšių su visuomene ir ryšių su žiniasklaida sąvokos sutapatinamos, tačiau ryšiai su visuomene apima daug daugiau – tai komunikacija ne tik su žiniasklaida, bet su visomis interesų grupėmis, kurios yra svarbios ir kurios turi būti veikiamos (klientai, partneriai, darbuotojai, visuomenė, valdžia ir kt.). Čia išryškėja ir pagrindinis skirtumas tarp ryšių su visuomene ir rinkodaros – ryšių su visuomene atveju visos interesų grupės yra svarbios, o rinkodaroje svarbiausi yra klientai.

Susitikimo metu daugiausia dėmesio skirta efektyvaus bendravimo su žiniasklaida temai. Lektorė noriai dalijosi patarimais, kaip reikia elgtis ir kaip negalima elgtis komunikuojant su žiniasklaidos atstovais – reikia būti konkretiems, atviriems, neišsisukinėti (bet frazę „jokių komentarų“ vartoti galima), nedaryti spaudimo, vykdyti pažadus, nuolat palaikyti ryšius ir t. t. Žmogus, bendraujantis su žiniasklaida, turi turėti labai „šaltus“ nervus ir nebūti linkęs susierzinti. O. Mašalės teigimu, svarbu nepamiršti, kad žiniasklaida yra verslas ir kad jai pateikta informacija yra tik žaliava, iš kurios gali padaryti bet ką.

Svarbu atminti – nepakanka gerai dirbti, reikia apie tai kalbėti.

RŽ inf.

Marketingo vadovų klubo narės

Eksportuotojų klubo **naujienos**

Kovo 20 d. Eksportuotojų klubo nariai rinkosi į susitikimą, kurio metu buvo diskutuojama apie sėkmingos eksporto strategijos plėtojimo prielaidas.

Informacija, žiniomis ir įžvalgomis eksporto srityje su klubo nariais dalinosi lektorius Rokas Bekeris – projektų valdymo, eksporto plėtros bei tarptautinio marketingo ir finansų konsultantas (www.eksportopartneriai.lt).

Susitikimo metu buvo detaliai aptarti svarbiausi eksporto šalies pasirinkimo kriterijai, rinkų tyrimo procesas ir eksporto kanalų pasirinkimas. Apžvelgtos pagrindinės įmonių klaidos renkantis verslo partnerius užsienyje, svarstyta, kaip jų išvengti.

Susirinkusieji taip pat nagrinėjo pasyvius ir aktyvius eksporto plėtros instrumentus, noriai dalinosi savo patirtimi, diskutavo, kurie iš instrumentų šiandien yra plačiausiai naudojami ir kurie iš jų – efektyviausi.

Artimiausi Eksportuotojų klubo susitikimai:

Balandžio 23 d. „Naujos kartos pardavimo strategijos: kodėl emocinis intelektas (EQ) toks svarbus?“

Gegužės 14 d. „Pasirengimas ir dalyvavimas tarptautinėse parodose“

Kviečiame aktyviai dalyvauti!

Patvirtintas strateginis **Kauno miesto plėtros planas**

Paskutiniajame septintosios miesto tarybos kadencijos posėdyje patvirtintas itin svarbus dokumentas – strateginis Kauno miesto plėtros planas iki 2022 metų. Daugiau nei 250 savo sričių specialistų pusmetį plušo rengdami pagrindinį miesto plėtros dokumentą, kuriuo vadovaujantis Kauno miesto savivaldybės administracija rengs veiklos planus ir planuos įvairius darbus.

Strateginis plėtros planas iki 2022 m. skirtas aplinkos, socialinei ir ekonominei raidai savivaldybės teritorijoje numatyti. Šis strateginis plėtros planas turės užtikrinti tolygų miesto vystymąsi ir būti miesto plėtros pagrindu.

Rengiant strateginį planą, Kauno miesto savivaldybės Strateginio planavimo darbo grupė buvo patvirtinusi 6 visuomenines grupes: Verslo, Švietimo, sporto ir jaunimo reikalų, Kultūros ir turizmo reikalų srities, Socialinės srities, Sveikatos srities, Darnaus vystymosi ir infrastruktūros plėtros srities.

Šias grupes sudarė didžiausią patirtį atitinkamoje srityje turintys miesto mokslo, verslo, bendruomenių ir viešojo sektoriaus atstovai. Skaičiuojama, jog iš viso prie strateginio plano rengimo prisidėjo daugiau nei 250 asmenų.

Parengtame dokumente įvardijamos trys prioritetinės sritys: tvarios ekonominės raidos skatinimas ir konkurencingumo didinimas; sumanios ir pilietiškos visuomenės ugdymas; darnus teritorijų ir infrastruktūros vystymas.

Vieni iš didžiausių tikslų – Kauną paversti palankiausiu verslui miestu Lietuvoje, taip pat – Šiaurės ir Baltijos regiono kultūros lyderiu, saugiu ir bendruomenišku miestu, konkurencingu kultūrinio ir konferencijų turizmo traukos centru. Tikslams įgyvendinti paruoštas Kauno miesto savivaldybės plėtros priemonių planas, kuriame išdėstytos priemonės, pasiekimo indikatoriai, įgyvendinimo laikotarpis ir atsakingos institucijos.

RŽ inf.

Kauno strateginės plėtros planas iki 2022 m. (ištrauka)

VIZIJOS FORMULUOTĖ (IKI 2022 M.):

KAUNAS – TVARUS IR PILIETIŠKAS MIESTAS, PAŽANGAUS VERSLO IR INOVACIJŲ LYDERIS, MODERNIOS IR ĮTRAUKIANČIOS KULTŪROS CENTRAS, BESIMOKANČIŲ IR LAIMINGŲ ŽMONIŲ NAMAI

PLĖTROS PRIORITETINĖS SRITYS, TIKSLAI IR UŽDAVINIAI:

1. PRIORITETINĖ SRITIS. TVARIOS EKONOMINĖS RAIDOS SKATINIMAS IR KONKURENCINGUMO DIDINIMAS	
1.1. TIKSLAS	**Kaunas – palankiausias verslui miestas Lietuvoje**
1.1.1. UŽDAVINYS	Užtikrinti palankias sąlygas verslui, skatinti verslumą
1.1.2. UŽDAVINYS	Didinti miesto investicinį patrauklumą
1.2. TIKSLAS	**Kaunas – Šiaurės ir Baltijos regiono kultūros lyderis**
1.2.1. UŽDAVINYS	Didinti kultūros paslaugų kokybę ir prieinamumą
1.2.2. UŽDAVINYS	Plėtoti viešąją kultūros infrastruktūrą
1.2.3. UŽDAVINYS	Užtikrinti kultūros paveldo saugojimą, tvarkymą ir populiarinimą
1.3. TIKSLAS	**Kaunas – konkurencingas kultūrinio ir konferencijų turizmo traukos centras**
1.3.1. UŽDAVINYS	Plėtoti viešąją turizmo ir miesto įvaizdį gerinančią infrastruktūrą
1.3.2. UŽDAVINYS	Sudaryti palankias sąlygas turizmo paslaugų plėtrai ir gerinti paslaugų kokybę

Eil. nr.	Priemonės pavadinimas	Pasiekimo indikatorius	Įgyvendinimo laikotarpis, metai	Atsakinga institucija
1.	*TVARIOS EKONOMINĖS RAIDOS SKATINIMAS IR KONKURENCINGUMO DIDINIMAS*			
1.1.	*Kaunas – palankiausias verslui miestas Lietuvoje*			
1.1.1.	*Užtikrinti palankias sąlygas verslui, skatinti verslumą*			
1.1.1.1.	Savivaldybės, verslo skatinimo institucijų, asocijuotų verslo struktūrų ir aukštųjų mokyklų bendradarbiavimo stiprinimas	Sukurta partnerystės principais veikianti struktūra – KMS patariamasis organas Kauno m. ekonominio vystymo klausimais. Reguliariai vykdomi ir pristatomi verslo aplinkos Kauno m. tyrimai. Pasirašytų bendradarbiavimo sutarčių skaičius.	2016–2022	KMSA, verslo skatinimo institucijos, asocijuotos verslo struktūros, aukštosios mokyklos
1.1.1.2.	Verslo subjektų skatinimo sistemos plėtra	Inicijuotų ir paremtų mugių, konferencijų, skatinančių naujas idėjas versle ir verslo ryšių plėtrą, skaičius. Vykdytų smulkiojo ir vidutinio verslo (SVV) plėtros programų (priemonių) skaičius. Paramą gavusių SVV subjektų skaičius.	2016–2022	KMSA, verslo skatinimo institucijos
1.1.1.3.	Verslo subjektų socialinės atsakomybės didinimas	Inicijuotų / paremtų renginių, skirtų verslo socialinės atsakomybės didinimui, skaičius. Įgyvendintų priemonių, prisidedančių prie verslo socialinės atsakomybės didinimo, skaičius.	2016–2022	KMSA, verslo skatinimo institucijos, asocijuotos verslo struktūros
1.1.1.4.	Miesto centrinės dalies patrauklumo verslui ir gyventojams didinimas			
1.1.1.4.1.	Senamiesčio, kaip pavyzdinės kultūringo laisvalaikio praleidimo zonos, išvystymas	Parengtas ir įgyvendinamas senamiesčio vizualinio patrauklumo gerinimo projektas. Vykdomas bendradarbiavimas rengiant ir įgyvendinant sisteminių-tradicinių senamiesčio renginių programą.	2016–2022	KMSA, Kauno senamiesčio draugija
1.1.1.4.2.	Laisvės alėjos, kaip verslo ir paslaugų centro, išvystymas	Sutvarkyta Laisvės alėjos aplinka (grindinys, pastatų fasadai, apšvietimas, apželdinimas, parkavimo vietos ir kt.). Parengta ir įgyvendinama Laisvės alėjos išvystymo strategija.	2016–2022	KMSA
1.1.1.5.	Gyventojų verslumą skatinančios informacijos sklaida, renginių, konkursų, mokymų organizavimas	Suorganizuotų verslumą skatinančių renginių skaičius. Renginių dalyvių skaičius. Informacinių iniciatyvų skaičius.	2016–2022	KMSA, verslo skatinimo institucijos, asocijuotos verslo struktūros
1.1.1.6.	Verslo skatinimo institucijų, kuriose dalininkė yra KMSA, plėtra	Įgyvendintų verslo skatinimo institucijų plėtros projektų skaičius. Išvystytas mokslo ir technologijų parkas „Technopolis“. Ūkio subjektų, įsikūrusių MTP „Technopolis“, skaičius.	2016–2022	KMSA, verslo skatinimo institucijos
1.1.2.	*Didinti miesto investicinį patrauklumą*			
1.1.2.1.	Investicijų pritraukimo strategijos (programos) parengimas ir įgyvendinimas	Parengta ir įgyvendinama formalizuota investicijų pritraukimo strategija (programa).	2016–2022	KMSA, verslo skatinimo institucijos, aukštosios mokyklos
1.1.2.2.	Miesto pristatymas potencialiems investuotojams	Sukurtas analogas „Investuok Lietuvoje“ Kauno m. Sukurta duomenų bazė (patalpinta naujame interneto tinklapyje ar www.kaunas.lt) investuotojams lietuvių anglų, vokiečių ir rusų kalbomis. Suorganizuotų miesto pristatymų potencialiems investuotojams skaičius.	2016–2022	KMSA, VšĮ „Investuok Lietuvoje“, verslo skatinimo institucijos
1.1.2.3.	Administracinės pagalbos potencialiems investuotojams teikimas	Parengta pagreitintų derinimo procedūrų tvarka, kurioje skaidriai aprašytos procedūros, kokiu būdu atrenkami potencialūs investuotojai ir kokiu būdu savivaldybė gali teikti jiems administracinę pagalbą siekiant pagreitinti vidinio derinimo procedūras (angl. fast track).	2016–2022	KMSA, VšĮ „Investuok Lietuvoje“, verslo skatinimo institucijos
1.1.2.4.	Buvusių gamybinių (pramonės) teritorijų ir esamų gamybinių teritorijų konversija	Parengtų teritorijų planavimo dokumentų, techninių projektų skaičius. Parengti teritorijų išvystymo planai (buvusios Aviacijos gamyklos, buvusio Mėsos kombinato ir kitose teritorijose). Pritraukta privačių investicijų (tūkst. EUR). Naujai įsikūrusių įmonių skaičius.	2016–2022	KMSA
1.1.2.5.	Verslo ir pramonės teritorijų plėtra	Parengtų teritorijų planavimo dokumentų, poveikio aplinkai ataskaitų, techninių projektų, investicijų projektų skaičius. Pritraukta privačių investicijų (tūkst. EUR). Naujai įsikūrusių įmonių skaičius.	2016–2022	KMSA
1.1.2.6.	Teisės aktų tobulinimo iniciavimas	Inicijuotų teisės aktų pakeitimų, siekiant mažinti neprižiūrimų pastatų ir teritorijų apimtis mieste, skaičius. Inicijuotų teisės aktų pakeitimų, kurie tiesiogiai siejami su verslo aplinkos gerinimu ir / ar administracinės naštos mažinimu Kauno m., skaičius.	2016–2022	KMSA
1.1.2.7.	Viešojo ir privataus sektorių bendradarbiavimo skatinimas	Parengtų ir įgyvendintų viešojo ir privataus sektorių partnerystės investicijų projektų skaičius. Vietos ir užsienio institucijų, su kuriomis bendradarbiaujama investicijų pritraukimo ir projektų įgyvendinimo klausimais, skaičius. Pritraukta privačių investicijų (tūkst. EUR).	2016–2022	KMSA, KMS pavaldžios įstaigos ir įmonės, verslo skatinimo institucijos

Kuriame verslą: ką daryti ir ko nedaryti?

Ar verta pačiam kurti verslą? Ar verta žmones sudominti verslu, jo kūrimu ir plėtojimu, padrąsinti imtis iniciatyvos ir pradėti savo verslą? O gal verčiau dirbti ir nesiblaškyti?

DARYTI

- **Rinktis veiklą, kuri pelninga.**
  Kad ir kaip jūs mėgstate kepti bandeles, tačiau jei toje pačioje gatvėje įsikūrę trys kepyklėlės, rinkitės arba kitą „gatvę“ t.y. rinką, arba kitą produktą. Nemanykite, kad „nušluosite“ konkurentus be sunkios kovos. Pelną neša klientai – prisitaikykite prie to, ko jiems reikia.
- **Konsultuotis ir ieškoti informacijos.**
  Ieškokite informacijos visur, kur tik galite jos gauti, į visus versle iškylančius klausimus jau yra atsakyta knygose, internete, konsultantų užrašuose. Būkite atviri ir visuomet, iškilus sunkiems klausimams, turėkite vilties ir optimizmo.
- **Rizikuoti.**
  Jei nori turėti tai, ko dar neturi, – padaryk tai, ko dar niekad nesi daręs. Žinoma, rizika turi būti pamatuota ir įvertinta, nes ji visada yra – tik išmokite ją kontroliuoti, o ne jos vengti.
- **Pasirinkti tinkamus partnerius.**
  Tai svarbu bet kuriame gyvenimo etape, ypač versle. Verslas kur kas sėkmingesnis, kai jus supa tinkami žmonės, kurie kompensuoja jūsų silpnybes, pasinaudoja jūsų stiprybėmis ir kartu sukuriate nuostabią komandą.
- **Rasti finansavimą.**
  Investuotojai bet kada pasiruošę investuoti į geras idėjas, kurios išspręs žmonių problemas, todėl supraskite, kad finansavimas nėra didžiausia kliūtis. Be to, naujai besikuriantis verslas gali gauti paramą verslo pradžiai, nemokamas konsultacijas. Tai aptarsime kituose mūsų ciklo straipsniuose.

NEDARYTI

- **Rinktis veiklą, kuri Jums nepriimtina.**
  Pasirinkus veiklą, kuri nusižengia jūsų moralės normoms ar vidinėms nuostatoms, vargsite kiekvieną dieną, neturėsite polėkio dirbti, bus sunku vystyti verslą ir kurti naujas idėjas.
- **Tikėtis greito rezultato**.
  Naujai sukurtas verslas – jūsų kūdikis, kuriam užaugti reikės laiko, laimė, ne 18 metų. Tačiau nereikia tikėtis, kad pirmi mėnesiai bus pelningi. Skaičiuojama, kad pradedant verslą, verta turėti santaupų bent šešiems mėnesiams. Aktyviai dirbant po šešių mėnesių jau yra tikimybė gauti pirmas pajamas, kurios leis pragyventi.
- ***„Copy/ Paste“.***
  Kad ir kaip gerai išmanytumėte draugo, kolegos, ar kaimyno verslo modelį, atkartoti jo nepavyks. Skirsis rinka, laikas, kai pradedat veiklą, tiekėjai ir begalė kitų esminių punktų, todėl nekopijuokite, o kurkite savo. Juk antro „Facebook“ kol kas nėra:)
- **Likti komforto zonoje.**
  Labai paprasta prisitaikyti ir priprasti prie to, ką darai kiekvieną darbo dieną ir nesuvokti, kad rezultatas bus toks pats, kaip ir kiekvieną darbo dieną. Plėsti komforto zonos ribas nuolatos iš jos išeinant, yra vienintelis būdas pasiekti aukštumas.
- **Būti susiraukus ir tikėtis blogiausio**.
  Svarbu, kad tikėtumėte savo idėja. Tik tokiu atveju galėsite ja „užburti“ ir kitus, pritraukti darbuotojus ir klientus. Šypsena – kalba, kurią moka visas pasaulis.

7 KLAUSIMAI, Į KURIUOS VERTA ATSAKYTI PRIEŠ PRADEDANT VERSLĄ:

- **Ką man patinka daryti?**
  „Pasirink mėgstamą darbą ir tau gyvenime nė vienos dienos nereikės dirbti.“ (Konfucijus)
  Plačiai paplitęs mitas, jog dirbti reikia sunkiai, kad darbas negali teikti malonumo ir į darbą visi nenori eiti. Tačiau pasirinkus mėgstamą veiklos sritį, žmogus gali kur kas sparčiau tobulėti, tapti savo srities profesionalu ir visa tai daryti su malonumu bei polėkiu.
- **Ką moku daryti?**
  Atsakę į klausimą, ką jums patinka daryti, pagalvokite dar, o ką iš tų veiklų tikrai gebate puikiai atlikti? Būtent tai gali būti šauni jūsų verslo kryptis. Sėkmingiausi verslininkai į tris klausimus: „Ką man patinka daryti?“, „Ką moku daryti?“ ir „Ką gyvenime darau?“ turi vieną atsakymą.
- **Kas dar tai daro**?
  Apsidairykite aplinkui, galbūt norite steigti kirpyklą, nors aplinkui jau yra 5 kirpyklos, kurios sunkiai verčiasi? O gal jūsiškė bus tikrai ypatinga ir gebės pritraukti klientus? O galbūt jūs gaminate puikius kepinius, o netoliese nėra nieko panašaus į mažą jaukią kepyklėlę?
- **Kokią problemą išspręsiu?**
  Pamąstykite kaip jūsų klientai, ar išsprendžiate jų problemas? Jeigu jūsų siūlomas produktas ar paslauga neišspręs žmonių problemų, jie tiesiog su jumis nebendraus. Žmonės išleidžia pinigus tam, kad patenkintų begalę savo skirtingų poreikių, turite patekti į pirkinių sąrašą ir jame išlikti, to pasiekti galite tik išsprendę problemas, su kuriomis susiduria jūsų klientai.
- **Ko man reikia?**
  Pasvarstykite, kokių patalpų, įrangos, žmonių jums reikia? Ar tai gali būti tiesiog jūsų namai, nes ruošiatės prekiauti savo rankdarbiais, ar reikia šviesių, erdvių patalpų, nes norite įkurti vaikų priežiūros centrą? Galbūt reikės specialios įrangos, kurią žinote kaip lengviau gauti, ar jus supa žmonės, kurie yra genijai savo srityje ir pasiruošę dirbti kartu.
- **Koks pavadinimas?**
  Nepersistenkite ir nešvaistykite kelių savaičių prie poros žodžių, ne pavadinimas sukuria vertę, o veikla, kurią jis puošia. Pavadinimas turėtų būti lengvai įsimenamas, lengvas, traukiantis akį ir ausį, iškart pasakantis apie jūsų veiklą. Yra keletas taisyklių, į kurias būtina atsižvelgti kuriant pavadinimą, kurios aprašytos šiame puslapyje http://www.vlkk.lt/lit/nutarimai/imoniu-pavadinimai.html. Registrų centro svetainėje galite pasitikrinti, ar nėra kitos įmonės, užregistruotos tokiu pačiu pavadinimu.
- **Kiek investicijų reikia?**
  Verslo pradžiai tikrai reikalingi pinigai ir investicijos. Tačiau tai nereiškia, kad turite sunkiai dirbti 10 metų, jog galiausiai, sukaupę reikiamą pinigų sumą, galėtumėte pradėti savo verslą. Yra daug būdų, kur jūs galite gauti paramą būsim verslui. Tai investicijos, fondai, paskolos su mažesnėmis palūkanomis. Apie tai parašysime kituose straipsniuose.

Atsakę į šiuos klausimus, t.y. sugalvoję sritį, kuri jums patinka ir kurią puikiai išmanote, patikrinę, ar tai jūsų aplinkoje bus nauja ir naudinga veikla, numatę, kas bus jūsų potencialūs klientai, supratę, kokių patalpų, kokios įrangos ir kokių žmonių reikia įgyvendint veiklą, pasvarstę apie reikalingas investicijas, apžvelgę, ką reikia daryti ir ko nereikia daryti – žengiate pirmąjį žingsnį savo verslo sukūrimo link.

Paulius Šūmakaris

Straipsnis parengtas įgyvendinant projektą „Verslumo ir inovacijų paramos paslaugų plėtra – VIPPP“, finansuojamą Europos regioninės plėtros fondo.

Daugiau apie projektą:

Įgyvendinant iš dalies ES Struktūrinių fondų finansuojamą projektą *„Verslumo ir inovacijų paramos paslaugų plėtra – VIPPP“ sutarties Nr. VP2-2.2-ŪM-02-K-01-008, sukurtas straipsnių ciklas, skirtas verslumo skatinimui. Projektas vykdomas pagal Lietuvos 2007 – 2013 m. Ekonomikos augimo veiksmų programos 2 prioriteto „Verslo produktyvumo didinimas ir verslo aplinkos gerinimas“ priemonę „Asistentas – 4“ ir finansuojamas Europos regioninės plėtros fondo.*

***Projekto vykdytojas**: asociacija „Lietuvos mediena“*

KONTAKTŲ MUGĖ

Kauno ir Marijampolės regionų įmonių kontaktų mugė

UAB „Dent art“
Viena pirmųjų privačių odontologijos klinikų Kaune. Teikia aukščiausios kokybės odontologijos paslaugas (vaikų ir suaugusiųjų dantų gydymas, estetinis plombavimas, endodontinis gydymas mikroskopo pagalba), burnos higiena, burnos chirurgija, dantų implantacija. Dantų protezavimas (metalo, bemetale keramika, nuimamais dantų protezais). Skubi pagalba. Įdiegta naujausia skaitmeninė rentgeno diagnostikos aparatūra, moderni odontologinė įranga. Dirba 8-20 val.
Sukilėlių pr. 102, LT-44304 Kaunas
Tel.: (8 37) 75 15 92, (8 686) 76 249
www.odontologijakaune.lt

UAB „Dizaino sprendimai“
Prekybinės įrangos ir baldų projektavimas, gamyba, prekyba.
Nauja ir naudota prekybinė įranga ir baldai. Prekybinės įrangos ir baldų elektroninė parduotuvė.
Neries kr. 4-5, LT-48344 Kaunas
Dievogalos km., Alšėnų sen., Kauno raj., LT-53321 (gamyba)
Tel.: (8 610) 35 633
El. paštas: info@dizainosprendimai.lt
www.dizainosprendimai.lt

DnB bankas
Kviečia tapti banko klientu. Siūlo finansines konsultacijas, specialias aptarnavimo sąlygas naujiems klientams, sprendimus naujam verslui, paslaugas įmonių darbuotojams.
Laisvės al. 86, LT-44250 Kaunas
Tel.: (8 37) 40 94 94
Faks.: (8 37) 40 94 06
www.dnbnord.lt

UAB „Doletos langai“
Gaminami mediniai, medžio-aliuminio, aliuminio langai, žiemos sodai, stikliniai fasadai, stumdomos sistemos, langai „pasyviesiems“ namams. Viena moderniausių įmonių Europoje. Trys ketvirtadaliai produkcijos eksportuojama į Europos ir NVS šalis, taip pat JAV, Izraelį ir Japoniją. Nuolat plečiama rinkos geografija. Ieško partnerių/atstovų įvairiose šalyse.
Vilniaus 52, LT-59422 Jieznas
Tel.: (8 319) 57 270
Faks.: (8 319) 60 501
El. paštas: export@doleta.lt
www.doleta.lt

UAB „Dovaina“
Viena didžiausių įmonių Lietuvoje, prekiaujančių autobusų, krovininių automobilių, pusprie-kabių ir priekabų atsarginėmis dalimis. Platus turimų prekių asortimentas. Mūsų klientai – didžiausi Lietuvos bei kaimyninių šalių autobusų parkai, transporto įmonės, bendradarbiaujame su didžiaisiais Lietuvos vežėjais bei servisais.
Įmonė gamina stabdžių antdėklus bei kaladėles, teikia metalo apdirbimo (valymo, dažymo) paslaugas, gamina metalo konstrukcijas. Pastaruoju metu didelis dėmesys skiriamas maisto pramonės įrenginių gamybai.
Dovainonys, LT-56332 Kaišiadorių r.
Tel.: (8 346) 46 618, (8 346) 46 611
Faks.: (8 346) 46 713
Kaunas, Draugystės g. 19
Tel.: (8 37) 35 35 05
Klaipėda, Plieno g. 8
Tel./Faks.: (8 46) 38 55 04
El. paštas: dovaina@dovaina.lt

UAB „Enerstena“
Energetikos ir pramonės objektų statyba, rekonstrukcija, modernizavimas, remontas ir techninis aptarnavimas. Projektuoja, komplektuoja, montuoja, paleidžia ir suderina įvairaus dydžio katilines, kūrenamas biokuru, gamtinėmis dujomis, mazutu ir kitu kuru. Klientai: šilumos tiekimo ir pramonės įmonės.
Raktažolių g. 21, LT-52181 Kaunas
Tel.: (8 37) 37 32 31
Faks.: (8 37) 45 90 56
El.paštas: info@enerstena.lt

UAB „Eoltas“
Automobilių atsarginės dalys Europoje, Japonijoje ir Amerikoje pagamintiems lengviesiems bei komerciniams automobiliams.
Daugiau kaip 100 tūkstančių prekių asortimentas – nuo automobilių variklio ir važiuoklės dalių iki automobilio priežiūros priemonių ir aksesuarų.
Lengvųjų automobilių ir krovininio transporto (iki 5 t) variklio, važiuoklės, elektrinės dalies diagnostika ir remontas, automobilių plovimas ir kitos remonto paslaugos.
Prekybos centrai:
Žemaičių pl. 65A, LT-48104 Kaunas
Tel. (8 37) 46 99 66, (8 697) 11 871
Faks. (8 37) 46 97 77
El. paštas viskasauto@eoltas.lt

Radvilėnų pl. 17, LT-50256 Kaunas
Tel. (8 37) 32 81 99
Tel./Faks. (8 37) 32 81 98
El. paštas arunas@eoltas.lt

Europos pr. 72, LT-46352 Kaunas
Tel. (8 37) 32 84 13
Tel./Faks. (8 37) 32 84 14
El. paštas alekstotas@eoltas.lt

Servisas
Žemaičių pl. 65A, LT-48104 Kaunas
Tel. (8 37) 46 94 44, (8 697) 11 872
Faks. (8 37) 46 97 77
El. paštas servisas@kaunas.eoltas.lt

UAB „Eura“
Ieško NT vystymo partnerio Karklytės kvartalo gyvenamųjų namų su taupia šiluma, autobusų/sunkvežimių serviso su saulės elektrine ant stogo ir vėjo generatoriumi ir/arba greito maisto restorano/motelio statybai ir valdymui Šilainiuose palei Via Baltika Vakarinį lankstą.
Kęstučio 57-4, LT-44303 Kaunas
Tel.: (8 37) 79 68 54
Faks.: (8 37) 20 84 64
El. paštas: eura@eura.lt
www.eura.lt

UAB „Frondita“
Įmonių steigimo ir perregistravimo dokumentų rengimas (per 3-4 dienas), buhalterinės apskaitos tvarkymas, antspaudų ir spaudų užsakymų priėmimas (atliekama per 1 parą,reikalui esant tą pačią dieną). Darbo patirtis – 20 metų.
Taikos pr. 4, LT-50187 Kaunas
Tel.: (8 37) 33 32 20
Faks.: (8 37) 33 32 03
El. paštas: admin@frondita.lt
www.frondita.lt, www.imoniusteigimas.biz, www.buhalterija-apskaita.lt, www.imoniu-steigimas.lt

UAB „Galinta ir partneriai“
Grūdų bei birių maisto produktų importas ir eksportas, kruopų bei dribsnių gamyba, ankštinių kultūrų perdirbimas, birių maisto produktų fasavimas, didmeninė prekyba Lietuvos ir užsienio rinkose, importuojamų prekių distribucija Pabaltijo šalyse, nekilnojamojo turto nuoma.
Veiverių g. 51C, LT-46336 Kaunas
Tel.: (8 37) 30 85 40
Faks.: (8 37) 39 02 28
El. paštas: galinta@galinta.lt
www.galinta.lt

UAB „Garlita“
Gamina (mezga, siuva) viršutinį ir apatinį moterišką, vyrišką, vaikišką trikotažą: įvairius uniforminius megztinius, mokyklines uniformas, šalikus, kepures, pledus. Trikotažo gamybos srityje turi daugiau nei 30 metų darbo patirtį. Gamina uniforminius megztinius policijos ir muitinės pareigūnams, kariuomenei pagal NATO standartus. Įmonei suteiktas NATO komercinis kodas. Turi kokybės ir aplinkosaugos sertifikatus ISO9001 ir ISO14001. Bendradarbiauja su Didžiosios Britanijos, Švedijos, Danijos, Norvegijos, Vokietijos kompanijomis.
Pagirių km., Garliavos apl. sen.,
LT-53282 Kauno r.
Tel.: (8 37) 39 36 77
Faks.: (8 37) 39 38 93
El.paštas: garlita@garlita.lt
www.garlita.lt

UAB „Gaskadas“
Padeda užsienio įmonėmis perkelti gamybą į Lietuvą, suranda personalą, instaliuoja įrangą, sutvarko visus reikalingus dokumentus iki įmonės paleidimo. Gali laikinai arba nuolat administruoti įmonę. Įmanomos įvairios bendradarbiavimo galimybės.
Išnuomuoja gamybines 1500-3000 kv. m patalpas šalia Kauno, tinkančias įvairiai gamybai (1 kv m kaina po 1 eurą per mėn.). Tvarkingos, su baldais, apskardintos, yra katilinė, vieno aukšto lubų aukštis 3 metrai. Galima nuomuotis dalimis.
Jugintų km., Babtų seniūnija,
LT 54326 Kauno r.
Tel.: (8 652) 25 000 Deividas
El. paštas: 333Deividas@gmail.com

UAB „Gerovė“
Viena iš didžiausių Baltijos šalyse polietileninių gaminių gamintojų. Turi 21metų patirtį gaminant reklaminius maišelius, šiukšlių maišus, fasavimo maišelius, ritinius, įvairių matmenų plėvelę, ekologišką pakuotę. Gali įgyvendinti individualius klientų projektus. Dirba Lietuvos, Rusijos ir Europos Sąjungos rinkose.
Draugystės g. 19, LT-51230 Kaunas
Tel.: (8 37) 45 56 74
Faks.: (8 37) 31 28 15
El. paštas: gerove@maiseliai.lt
www.maiseliai.lt

UAB „Gintarinis suvenyras“
Prekiauja kūriniais iš gintaro, lino ir žalvario, taip pat išskirtiniais gaminiais iš medžio, odos, keramikos, porceliano. Per dešimtį metų sukaupė didžiulę patirtį atrinkdama gamintojus ir kūrėjus, tikrindama gaminių kokybę, nustatydama tinkamiausią jų kainą. Pirkdami tinklo parduotuvėse išsirinksite kokybišką, meniniu požiūriu vertingą gaminį bei gausite profesionalią konsultaciją.
„Gintaro-sidabro“ galerija (Vilniaus g. 14), parduotuvė „Linas-medis“ (Vilniaus g. 32) salonas „Old Town Gifts“ (Vilniaus g. 44), dovanų ir suvenyrų parduotuvės (Laisvės al. 50, Vilniaus g. 32).
Vilniaus g. 32, LT-44287 Kaunas
Tel./Faks.: (8 37) 22 51 26
El. paštas: info@gintarinissuvenyras.lt
www.gintarinissuvenyras.lt, www.balticbuy.lt, www.balticbuy.com, www.oldtowngifts.lt

UAB „Gravera“
Stiklo apdirbimo įmonė. Naujausios technologijos įrenginiai užtikrina nepriekaištingą gaminių tikslumą ir kokybę. Įmonė pjauna, poliruoja, šlifuoja, gręžia, matina, grūdina, lenkia ir grūdina, emaliuoja, laminuoja lakštinį stiklą. Daug eksportuoja į Rytų ir Vakarų Europą, Skandinaviją. Ieško naujų eksporto galimybių.
Draugystės 19, LT-51230 Kaunas
Tel.: (8 37) 33 77 33
Faks.: (8 37) 33 89 02
Mob. 8 682 41 457
El.paštas: info@gravera.lt
www.glass.lt

UAB „Grenn Prints“ spaustuvė
Visos spaudos ir dizaino paslaugos (reklaminė, reprezentacinė spauda, firminis stilius).
Ekologiška spauda (popierius, dažai, CO_2 emisijos, išskirtos transportuojant popierių, kompensavimas). Knygų leidyba. Reklaminė (firminė) pakuotė (maišeliai, dėžutės, saldainių dėžutės ir popierėliai, šokolado popierėliai). Reklaminiai suvenyrai (ženkliukų, raktų pakabukų, magnetukų, atidarytuvų gamyba). Skaitmeninė spauda.
Europos pr. 42, LT-46367 Kaunas
Tel.: (8 37) 29 19 49, (8 601) 01 364
Faks.: (8 37) 29 19 49
El. paštas: info@greenprints.lt
www.greenprints.lt

UAB „Helisota“
Mi-8, Mi-17 sraigtasparnių kapitalinis remontas, techninis aptarnavimas ir modernizacija. Sraigtasparnių atsarginių dalių tiekimas ir logistikos paslaugos.
Europos pr. 5, LT-46329 Kaunas
Tel.: (8 37) 42 16 37
Faks.: (8 37) 42 04 20
El. paštas: helisota@helisota.lt
www.helisota.lt

UAB „Hispack Baltic“
Plastikinių gaminių iš kokybiško bešvinio plastiko gamyba. Produkcija gaminama iš medžiagos, kuri gali sąveikauti su maistu ir yra nekenksminga. Gaminių asortimentą sudaro plastikinės lentynos, stelažai, mobilūs konteineriai, dėklai, suoleliai, vežimėliai, plastikiniai baldai vaikų darželiams, inventorius baseinų patalpoms, nestandartinės konstrukcijos iš plastiko ypatingiems sandėliavimo sprendiniams, kur keliami aukšti higienos reikalavimai ir kt.
Gaižiūnų g. 4, LT-50126 Kaunas
Tel.: (8 37) 30 21 23; (8 67) 60 7483
Faks.: (8 37) 30 21 23
El. paštas: info@hispackbaltic.lt
www.plastikineslentynos.lt;
www.plasticshelves.eu

„If P&C Insurance AS“
Viena didžiausių Baltijos regione ne gyvybės draudimo bendrovių. Įmonėje šiuo metu dirba per 660 žmonių, aptarnaujama apie 330 tūkst. klientų Lietuvos, Latvijos ir Estijos rinkose. Atsižvelgia į individualius klientų poreikius kiekvienu gyvenimo etapu ir pateikia optimalų draudimo sprendimą. Gali pasiūlyti ir taupų, tik nuo pačių didžiausių nelaimių apsaugantį draudimo produktą, ir plačiausią apsaugą (beveik nuo visko) suteikiantį draudimą.
Savanorių pr. 221, LT-50183 Kaunas
Tel. (8 37) 40 72 79 arba 1620
Faks.: (8 37) 32 32 89
www.if.lt

UAB „Inalva“
Transporto-kompleksinės logistikos paslaugas teikianti įmonė.
Savanorių pr. 287-367, LT-50127 Kaunas
Tel: (8 37) 31 16 90
Faks: (8 37) 31 15 74
El.pa tas: info@inalva.lt
www.inalva-logistics.com

UAB „Indigo Print“
Ofsetinė ir skaitmeninė spauda, įvairūs pospaudiminiai darbai, greiti darbų atlikimo terminai, ypač aukšta darbų kokybė, lanksčios kainos, profesionalus dizainas ir maketavimas, produkcijos pristatymas visoje Lietuvoje. Gamina visų rūšių kalendorius, katalogus, albumus, žurnalus, reklaminės paskirties spaudinius, dėžutes, pakuotes, aplankus, firminę įmonių produkciją, žemėlapius, blonknotus, etiketes, įvairių dydžių dovanų maišelius. Susega, suklijuoja knygas bei pakuotes, iškerta, laminuoja, biguoja, perforuoja, siuva knygas, įriša spirale, lakuoja, folijuoja, numeruoja, sulanksto pagal poreikius. Dirba Lietuvoje ir užsienyje.
Piliakalnio g. 1, LT-46223 Kaunas
Tel./faks.: (8 37) 20 58 38, 22 75 12
El. paštas: info@indigoprint.lt
www.indigoprint.lt

UAB „Informacijos saugumo agentūra“
Kompiuterių programavimo, konsultacinė ir susijusi veikla (remontas ir kt.).
Laisvės al. 15A, LT-44238 Kaunas
Tel. : (8 37) 29 18 21, (8 686) 84 088
Faks. : (8 37) 39 14 03
www.isagency.eu

Užsienio įmonių verslo pasiūlymai

BRUK20150310001 Jungtinės Karalystės dizaino įmonė ieško tvirtinimo detalių – kabliukų rūbams gamintojų pagal užsakovo pavyzdžius. Kabliukai: 2 dydžių, iš vario, odos ir kt. Numatomas užsakymas: 10.000 -15.000 vienetų.

BRDE20141210001 Vokietijos įmonė, įsikūrusi Berlyne, užsiima sveikatos priežiūros ir IT kvalifikuotų specialistų įdarbinimu. Įmonė ieško bendradarbiavimo partnerių iš Rytų Europos (ypač Pabaltijo), kurie galėtų pasiūlyti kvalifikuotų kandidatų (gydytojų, slaugytojų, IT specialistų) kontaktų.

BRSE20140303004 Švedijos ekologinės gyvulininkystės ūkis specializuojasi pieno gamyboje. Ieško įmonių, nuomojančių žemės ūkio mašinas sėklinimui, vagojimui, sėjai, kūlimui. Ūkis taip pat domisi įmonėmis, galinčiomis pasiūlyti kvalifikuotą personalą, gebantį dirbti su žemės ūkio mašinomis ir gyvūnų priežiūros aparatais.

BRUK20150316001 JK įmonė užsiima kelius blokuojančių sistemų (apsauginių kelio stulpų-kliūčių, dekoratyvinių stulpelių, kelių blokavimo sistemų, barjerų, slankiojančių vartų ir t.t.) projektavimu, gamyba, tiekimu ir įrengimu. Ieško gamybos partnerių, subrangovų. Gaminiai ir jų išmatavimai aprašyti pasiūlyme detaliau.

20100223007 BR Serbų įmonė specializuojasi automobilių remonto produktų ir pramoninių dažų prekyboje. Siūlo platinimo paslaugas užsienio automobilių pramonės sektoriaus gamintojams (domina dažai, apdailos medžiagos, glaistymo priemonės, gruntai, abrazyvai ir kt.)

BRRO20141230004 Rumunijos bendrovė verčiasi didmeniniu ir mažmeniniu dantų ir medicinos produktų platinimu. Siūlo medicinos produktų, produktų dantims, stomatologinių medžiagų, priedų ir dezinfekavimo produktų platintojo paslaugas gamintojams.

20121224010 Serbijos kompanija, užsiimanti kompiuterinių periferinių įrenginių, komponentų, multimedijos įrenginių, žaidimų reikmenų ir žaidimų platinimu, siūlo platintojo paslaugas IT kompanijoms.

BRPL20131219001 Lenkijos bendrovė, veikianti namų kino rinkoje, ieško namų kino kėdžių gamintojų ir tiekėjų. Pavyzdys ir aprašas pridedami.

BRSE20141223001 Švedijos bendrovė ieško gamintojo ir / ar didmenininko, kuris tiektų 3-jų taškų saugos diržus ir diržų sagtis kūdikių vežimėliams. Elementai turi atitikti EN1888 reikalavimus.

BRRS20140406001 Maža Serbijos kompanija verčiasi drabužių ir apatinio trikotažo platinimu ir pardavimu, siūlo platintojo paslaugas vietinėje rinkoje.

BRPL20131210001 Lenkijos bendrovė verčiasi maisto prekių prekyba. Įmonė turi platų pardavimo kanalą Lenkijoje, tiekia produktus restoranams ir maisto prekių parduotuvėms. Ieško rapsų aliejaus (virimui) ilgalaikio tiekėjo.

BRUK20150309001 JK įmonė verčiasi ilgai negendančių produktų didmenine prekyba ir platinimu. Domina: gaivieji gėrimai, užkandžiai, pusfabrikačiai, saldumynai, arbata, grūdai, konditerijos gaminiai, bulvių traškučiai, sausainiai, vaisiai, riešutai, kukurūzų gaminiai, pyragai. Ieško maisto produktų gamintojų, suinteresuotų maisto produktų ir gėrimų platinimu Jungtinėje Karalystėje.

BRFI20141218002 Suomijos įmonė, kuri specializuojasi namų saugos produktų dizaino srityje, ieško aukštos kokybės optinių dūmų signalizatorių gamintojo (pagal pateiktus reikalavimus). Preliminarus kiekis 300 000 vienetų per metus.

BRNL20150109001 Olandijos bendrovė dirba maisto pakavimo srityje. Domisi potencialiais partneriais, kurie gamina pakavimo produktus, tinkamus sąlyčiui su maistu: pvz., polipropileno maišai, pirkinių maišeliai iš polietileno ar popieriaus. Olandijos įmonė siūlo komercinio atstovavimo ar platinimo sutarčių pasirašymą.

BRGR20150318001 Graikijos kompanija, turinti 40 metų patirtį atsarginių automobilių dalių importo, pardavimo ir platinimo srityje, ieško aukštos kokybės automobilių akumuliatorių tiekėjų.

Kiti verslo pasiūlymai anglų kalba skelbiami rūmų interneto svetainėje http://chamber.lt/LT/Pradzia/Paslaugos/Verslo-pasiulymai arba interneto svetainėje http://www.paramaverslui.eu/index.php?1612999331 du kartus per mėnesį.

Skelbiama Europos verslininkystės **skatinimo apdovanojimų nacionalinė atranka**

Ūkio ministerija iki gegužės 11 d. kviečia įmones ir organizacijas teikti paraiškas dalyvauti 2015 m. Europos verslininkystės skatinimo apdovanojimų nacionalinėje atrankoje. Konkurse įmonės ir organizacijos turi pristatyti sėkmingas viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės iniciatyvas, skatinančias verslą, kurios buvo įgyvendintos ar įgyvendinamos mažiausiai dvejus metus.

Du geriausius Lietuvos projektus išrinks ūkio ministro įsakymu sudaryta nacionalinės atrankos komisija. Nacionalinės atrankos nugalėtojai bus pakviesti nemokamai dalyvauti Mažųjų ir vidutinių įmonių asamblėjoje ir Europos verslininkystės skatinimo apdovanojimų įteikimo ceremonijoje Liuksemburge.

Europos verslininkystės skatinimo apdovanojimais įvertinamos sėkmingiausios verslumo ir verslininkystės iniciatyvos, kurios skatina verslumą, palankių verslo sąlygų kūrimo politiką.

Apdovanojimai skiriami už investicijas į įgūdžių lavinimą, verslumo aplinkos gerinimą, tarptautinės verslo plėtros skatinimą ir atsakingo verslo vystymą, „žaliųjų“ rinkų plėtros ir išteklių panaudojimo efektyvumo skatinimą. Vertinimo komisija taip pat skiria specialų apdovanojimą už kūrybingiausią ir labiausiai įkvepiančią verslininkystės iniciatyvą Europoje.

Europos verslininkystės skatinimo apdovanojimų įteikimo ceremonija Liuksemburge vyks lapkričio 19 d. Liuksemburgo pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai metu.

Konkurso sąlygas, atrankos kriterijus ir paraiškos formą galima rasti Ūkio ministerijos tinklalapyje. Ūkio ministerija paraiškas dalyvauti konkurse priimama iki š. m. gegužės 11 d. el. paštu raminta.krulikauskiene@ukmin.lt.

2014 m. Lietuvos atstovų UAB „App Camp“ projektas „Mobiliųjų aplikacijų laboratorija“ nugalėjo Europos verslininkystės skatinimo apdovanojimuose kategorijoje „Verslumo dvasios skatinimas“. UAB „App Camp“ 2012 m. Vilniaus universiteto Matematikos ir informatikos fakultete atidarė pirmąją Mobiliųjų aplikacijų laboratoriją, siekdama suvienyti akademinę ir verslo bendruomenę, įkvėpti jaunąją kartą pritaikyti studijų žinias praktiškai, kurti novatoriškus vertę teikiančius mobiliuosius sprendimus.

RŽ inf.

IT verslininkams siūloma įgyti **tarptautinio verslumo patirtį**

Ieškomi talentingi, tobulėti norintys verslininkai, veikiantys informacijos ir ryšių technologijų srityje, dalyvauti EU-XCEL projekte ir įgyti unikalią tarptautinio verslumo patirtį. Atrinkti kandidatai bus suskirstyti į grupes po 3-5 verslininkus ir kartu su perspektyviausiais ir tobulėti trokštančiais technologijų verslininkais dalyvaus intensyviuose, 5 mėnesių trukmės specialiai skurtuose verslumo mokymuose ir mentorystės programose. Paraiškas galima teikti iki balandžio 30 d.

Platesnė informacija: EU-XCEL Project website

Lietuviško meno ir verslo misija Šanchajuje

2015 m. kovo mėn. 1-5 d. Šanchajuje, Kinijoje, vykusioje 25-oje Rytų Kinijos mugėje buvo pristatyta Stasės Burakienės įmonės „Svaja“ organizuota jungtinė 12 Lietuvos įmonių bei individualia veikla užsiimančių asmenų ekspozicija.

Ekspozicija surengta pasinaudojant VšĮ „Versli Lietuva“ vykdoma „Įmonių grupinių eksporto iniciatyvų“ programa. Ekspozicijoje panaudotas jungtinis stendas bendru pavadinimu „Made in Lithuania“. Kiekviena įmonė bei individualia veikla besiverčiantys asmenys gaminius išdėstė 6 kv.m stenduose su savo įmonės pavadinimais.

Šanchajus – antras pagal dydį Kinijos ir septintas pasaulio miestas, turintis savo autonomiją Kinijos Liaudies Respublikoje. Nuo senų laikų jis buvo svarbus uostas bei transporto mazgas. XIX a. Šanchajus buvo atvertas prekybai su užsieniu, tad jo reikšmė dar labiau išaugo. Nuo 1949 m. Šanchajaus reikšmė buvo sumažėjusi, nes visa gamyba bei prekyba Kinijos Liaudies Respublikoje buvo orientuota į socialistines šalis. Nuo 1990 m. mieste pradėtos vykdyti ekonominės reformos, ir jis išaugo kaip ant mielių.

Šiuo metu Šanchajus neginčijamai yra pasaulio finansų centras, pasaulinės reikšmės transporto mazgas bei didžiausias pasaulio uostas ir Kinijos verslo inkubatorius. Visos reformos pradedamos jame, ir jeigu jos pasitvirtina, netrukus įgyvendinamos visoje Kinijoje. Ambicijų šiam miestui irgi netrūksta, jis pasišovęs turėti tai, kas geriausia pasaulyje.

„Rytų Kinijos mugė“ – pati didžiausia Kinijos namų apyvokos reikmenų, dovanų, interjero dizaino elementų bei mados mugė, vykstanti du kartus per metus. Šiemetinė yra jau dvidešimt penktoji. Joje dalyvavo daugiau kaip 3000 dalyvių, dauguma jų – tai Kinijos įmonės, bet solidžią dalį joje užėmė užsienio atstovai iš Pietų Korėjos, Taivano, Japonijos, Mongolijos, Singapūro bei Lietuvos. Ši mugė buvo išsidėsčiusi dešimtyje paviljonų, iš kurių vienas buvo skirtas parodos dalyviams iš užsienio ir kuris, pasak lankytojų, buvo pats įdomiausias. Ši mugė sulaukė 50 000 lankytojų.

Šioje parodoje lietuviai pristatė gintaro dirbinius, išskirtinio lino kūrinius interjerui, lino drabužius, modernią juvelyriką, keramikos gaminius, dirbinius iš kailio, žvakes bei meninio stiklo kūrinius.

Visi dalyviai iš Lietuvos liko patenkinti rezultatais, ši paroda pranoko lūkesčius. Jų stenduose visuomet buvo daug žmonių, besidominčių Lietuva ir gaminiais. Vieni stebėjosi ir žavėjosi, kiti rimtai svarstė verslo galimybes bei teikė užsakymus pavyzdžiams.

Pasak dalyvių, visi vyko šiek tiek nerimaudami, nes tai pirmoji jų paroda Kinijoje ir tikrai neaišku, ką kinai vartoja ir ar jiems patinka ne masinė produkcija. Bet po pirmos parodos dienos dalyviai galėjo pasidžiaugti, kad visame pasaulyje žmonės vertina vienetinius gaminius, ir netgi tuos, kurie sukurti lietuviškais motyvais.

Verslo galimybės svarstytos su salonų, krautuvėlių savininkais, architektais, interjero dizaineriais, didmenininkais ne tik iš Kinijos, nes parodoje buvo gausu svečių iš svetur. Lietuviškais gaminiais taip pat domėjosi parodos lankytojai iš JAV, Pietų Korėjos, Singapūro, Malaizijos bei Japonijos.

Parodos dalyviai džiaugiasi unikalia galimybe pristatyti Šanchajuje Lietuvą, apie kurią didžioji dauguma nebuvo girdėję, o sužinoję, jog mūsų šalyje gyvena vos keli milijonai gyventojų, jie be paliovos stebėjosi, nes kinų mastais tai lyg nedidelis miestelis. O kad būdami tokie nedideli, turime savo kalbą, jiems iš viso pasirodė tarsi stebuklas.

Besibaigiant parodai ne vienas lankytojas išsakė mintį, jog be Lietuvos dalyvių ši paroda tikrai būtų ne tokia įspūdinga ir įsimintina.

RŽ inf.

IŠ RŪMŲ ISTORIJOS

Tęsiame rašinių ciklą, skirtą rūmų įkūrimo Lietuvoje 90-mečiui. Pradžia – Nr. 590, 591, 592.

A. Smetonos **patvirtintas naujas įstatymas (IV)**

Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos patvirtintas naujasis Rūmų įstatymas buvo paskelbtas 1936 m. liepos 7 d. „Vyriausybės žiniose“, ir nuo tos dienos nustojo galioti 1925 m. Prekybos ir pramonės rūmų įstatymas.

Organizacija suvalstybinta

Naujasis teisės aktas ne vien atskleidžia pramonės ir prekybos struktūrinius pokyčius valstybėje, bet ir parodo valstybės požiūrį į visuomeninės organizacijos vaidmenį tarpininkaujant, atstovaujant verslo ir valstybės interesams. Iš esmės visuomeninė organizacija buvo suvalstybinta.

Įstatymas skelbė, kad „Rūmų pirmininko tarnyba yra valstybinė tarnyba“. Rūmų veiklos priežiūra buvo patikėta finansų ministrui. Jo leidimu Rūmai galėjo įsigyti, įkeisti nekilnojamąjį turtą. Lietuvos Respublikos Prezidentas finansų ministro teikimu skyrė Rūmų pirmininką. Tas pats ministras nustatydavo Rūmų pirmininko atlyginimą, kurį mokėdavo Rūmai. Rūmų narių pareigos buvo suvokiamos kaip garbės pareigos, todėl jiems atlyginimas nebuvo numatytas, t. y. nariai dirbo nemokamai. Finansų ministras tvirtino Rūmų tarnautojų etatus, atlyginimus. Rūmų Statutą tvirtino Vyriausybė, ji galėjo paleisti Rūmus, nepasibaigus jų kadencijai.

Rūmų išlaikymo lėšas sudarė: mokestis, renkamas iš prekybos, pramonės ir amatų įmonių (jis negalėjo būti didesnis nei 15 proc. prekybos, pramonės ir amatų įmonių pagrindinio valstybinio mokesčio), pajamos už Rūmų suteiktas paslaugas, baudos, taip pat buvo numatyta skirti Rūmams lėšų ir iš valstybės biudžeto.

1936 m. vasarą Rūmai įteisino naują antspaudą – Vytį. Iki tol antspaude naudota Kauno miesto simbolika nebeatitiko realijų: „Tačiau tas ženklas neatitinkąs Rūmų veikimo teritoriją, kuri apima visą Lietuvą, išskyrus Klaipėdos Kraštą. Todėl Rūmai, kaipo viešoji įstaiga ir kaipo ūkio sričių savivaldybė, turėtų turėti ženklą Vytį. Net ir vietos savivaldybės pagal įstatymą turi turėti antspauduose irgi ženklą Vytį. Vyties ženklas įstatymo nustatytas ir Klaipėdos Krašto Rūmų antspaudai.“

1937 m. Rūmai užsakė pagaminti antspaudą Karo invalidų graverių dirbtuvėje Kaune.

Rūmams pavesta „rikiuoti ir prižiūrėti“

A. Smetona savo kalboje naujųjų Prekybos, pramonės ir amatų rūmų pastato atidarymo metu pabrėžė, kad „[...] svarbiausia mūsų ūkio šaka yra žemės ūkis. Tačiau ir kitos ūkio šakos, kaip pramonė, prekyba ir amatai, reikalingi mūsų kraštui, nes jie praplečia rinką žemės ūkio produktams. Ypač svarbi toji pramonė, kuri paverčia mūsų žemės ūkio gaminius pramonės produktais.“

Vėliau Prezidentas paminėjo, kad valstybė, remianti verslą, turi jį prižiūrėti, nes „Valstybė čia pasireiškia kaip auklėtoja, rikiuotoja, kaip superarbitras, kai įvairių šalių interesai susikerta. Dalis šios funkcijos pavedama Rūmams: pavedama rikiuoti ir prižiūrėti prekybą ir pramonę. Šis pavedimas jiems uždeda didelę pareigą – auklėti, rikiuoti, vadovaujantis teisingumu taip, kaip tinka valstybės gerovei.“

Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų visuotiniame susirinkime kalba Ministras Pirmininkas A. Merkys. XX a. ketvirtas dešimtmetis

Skyrė stipendijas

Verslo atstovai nevengė teikti paramos ir labdaros. Rūmai atliko tyrimą, kiek bankai ir didžiosios prekybos įmonės 1935–1937 m. išleido labdarai. Turėdami duomenis, Rūmai ketino kreiptis į atitinkamas įstaigas, kad labdarai skirtos lėšos nebūtų apmokestinamos verslo pelno mokesčiu.

Ir patys Rūmai rėmė Lietuvių verslininkų sąjungos Kauno prekybos mokyklą. 1936 m. jie skyrė vienkartinę 1000 Lt pašalpą mokslo priemonėms įsigyti ir 500 Lt stipendijoms. Pertvarkomai mokyklai tai buvo gyvybiškai svarbi parama. Mokykla žadėjo, kad stipendijomis paskatinti mokiniai bus pasirengę dirbti, išmanys raštvedybą ir buhalteriją, galės dirbti pagalbininkais Rūmuose. Ankstesniais metais Rūmai rėmė Lietuvių prekybininkų, pramonininkų ir amatininkų sąjungos prekybos kursų mokinius, kasmet skyrė stipendijas penkiems nepasiturintiems mokiniams. Rūmai patys atrinkdavo mokinius, kuriems skirdavo stipendijas: „Rūmai tad prašytų prisiųsti neturtingesnių ir gabesnių mokinių sąrašą, iš kurio savo nuožiūra Rūmai stipendiatus galėtų pasirinkti“, taigi Rūmams būdavo pateikiami pretendentų gyvenimo aprašymai. Tiesa, Rūmai atsisakė remti užsienyje studijavusius lietuvius.

Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų narių šaržai. Iš kairės pirmas – pirmininkas V. Kurkauskas. 1939 m.

Įsteigtos **„Darbo žvaigždės“ (V)**

Prieškario „Darbo žvaigždės“ apdovanojimas atkurtas ir vėl teikiamas nuo 2002 m.

Jau 1937 m. Lietuvos žiniasklaidoje sklandė žinia, kad „tam tikrose įstaigose projektuojami darbštumo ordinai, kurie būtų aukso, sidabro ir bronzos.

Jie būtų duodami darbininkams ir tarnautojams už ilgą ir gerą darbą, už sąžiningumą ir už įvairius kitus pasižymėjimus darbo metu.“

Naujasis Rūmų Statutas (1936 m.) numatė galimybę Rūmams teikti dovanas įmonių, tarnautojų, darbininkų ir kitų asmenų bei įmonių nuopelnams pagerbti arba paskatinti „dirbti ūkio gerovei“. Asmenims galėjo būti teikiamos „Darbo žvaigždės“, o įstaigoms ir įmonėms – „Darbo žvaigždės“ diplomai.

1938 m. gruodžio 19 d. finansų ministras patvirtino Rūmų teiktų Apdovanojimų Statutą. Jame buvo nustatyti šie apdovanojimai: 3 žvaigždės (aukso, sidabro ir bronzos) ir 3 žvaigždės medaliai (aukso, sidabro ir bronzos), taip pat 3 „Darbo žvaigždės“ diplomai (aukso, sidabro ir bronzos). „Darbo žvaigždės“ ir medaliai galėjo būti nešiojami tik dėvint išeigos arba iškilmių drabužius: „[...] aukso ir sidabro žvaigždės – ant kaspino po kaklu, o bronzos žvaigždė ir medaliai – ant tokio pat kaspino kairėje krūtinės pusėje“.

Apdovanojimo iniciatyva priklausė finansų ministrui, Rūmų pirmininkui, Rūmų valdybai ir korporacijų valdyboms. „Darbo žvaigždės“ apdovanojimą teikė „[...] Prekybos, Pramonės ir Amatų Rūmų vardu finansų ministras, kaip vyriausias rūmų vadovas [...]“, šio apdovanojimo istorija dar kartą patvirtina griežtą Rūmų veiklos priežiūrą.

Apdovanojimų Statutas apibrėžė aplinkybes, dėl kurių apdovanotasis galėjo netekti apdovanojimo: „Jei jam teismo sprendimu atimtos arba aprėžtos teisės, arba jei jis teismo paskelbtas piktuoju ar neatsargiuoju bankrotu, arba jei jis, būdamas Rūmų nariu, pašalintas dėl nesąžiningo pareigų ėjimo arba dėl veikimo, kuris mažina Rūmų orumą.“

„Darbo žvaigždės“ garbės ženkle buvo pavaizduotas „[...] dantratis, ant kurio sukomponuotos penkios stilizuotos tulpės, kotais į centrą. Ant kotų susikirtimo uždėti stilizuoti sparneliai, kurių viduryje – Gedimino stulpai“. Reverso viduryje – simbolika iš trijų dalių: apačioje – trečdalis dantračio, viršuje – stilizuoti sparneliai su Gedimino stulpais, viduryje – stilizuotas grąžtas, jungiantis kitas dvi dalis. Virš simbolių pusračiu užrašyta „UŽ NUOPELNUS“, abipus jų – „LIETUVOS / GEROVEI“.

1939 m. išvakarėse, rengiantis atidaryti naująjį Rūmų pastatą, dalis asmenų buvo apdovanota naujais garbės ženklais.

Pagal leidinius: „Rūmų istorija: vardai, vertybės, tradicijos“, 2010 m.

Vilma Akmenytė-Ruzgienė, Giedrė Milerytė. „Verslo ir valstybės santykiai: Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų istorija 1925–1941 m.“

Kauno istorijos metraštis, 2011

(Bus daugiau)

Parengė Audronė Jankuvienė

SL 2279. REDAKCINĖ KOLEGIJA.
Laikraštis prenumeruojamas rūmuose. Rūmų nariams platinamas nemokamai.
RŪMŲ LAIKRAŠTIS NR. 593, 2015 M. BALANDŽIO 20 D.
STEIGĖJAS IR LEIDĖJAS: KAUNO PREKYBOS, PRAMONĖS IR AMATŲ RŪMAI. TIRAŽAS: 950 EGZ.
ISSN 2029-462X

Adresas: K. Donelaičio g. 8, LT-44213 Kaunas, tel. (8 37) 22 92 12, faks. (8 37) 20 83 30, internetinė svetainė www.chamber.lt